ORAS

Kiek debesuota, dieną apie 80 laipsnių, naktį 56. Saulė teka — 5:32, leidžiasi — 8:04.

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

The First and Greatest Lithuanian Daily in America
NAUJIENOS
The Lithuanian Daily News
Published by The Lithuanian News Publishing Co., Inc.
1739 So. Halsted St., Chicago 8, Ill.
HAymarket 1-6100
Over One Million Lithuanians In The United States

VOL. XLII Kaina 5c Chicago 8, Ill. Pirmadienis, Gegužės- May 16 d., 1955 m. Price 5c 115

MIDWEST INTER-LIBRARY CENTER CHICAGO

Midwest Inter. Library Center Gr. 5721 Cottage Grove Ave

SSSR PRIEME VAKARU KVIETIMA DERETIS

Mūsų tiesa ir bolševikų propaganda

Prasideda laiškų iš Amerikos savaitė

Neseniai prezidentas Eisenhoweris pasakė, "kad nieko nėra pavojingesnio, kaip tikėtis išgirsti teisybę apie Ameriką, jeigu mes patys nesistengsime jos pranešti".

Laimė, kad Amerika turi šaltinį, kurio neturi nė viena kita tauta — 35 milijonus piliečių svetimos kilmės ar tėvų. Prez. Eisenhoweris, tur būt, turėjo galvoje tą didžiąją dalį mūsų tautos, kai jis pasakė, jog mes negalime tikėtis išgirsti teisybę apie Ameriką, jeigu mes nesistengsime jos pranešti. Šie 35 milijonai amerikiečių gali teisybę skleisti savo laiškuose draugams ir giminėms užsienyje; gera proga yra Letters From America savaitė nuo gegužės 16 ligi 22 d., ruošiama Common Council for American Unity.

Amerikos istorija yra kiekvieno asmens istorija, susijusi su kasdieniniais asmeniniais dalykais, kurie suteikia asmenišką prasmę Amerikos gyvenimo būdui. Nieko daugiau nėra prašoma iš mūsų, kurių milijonai laiškų kiekvienais metais siučiami giminėms ir draugams tolimuose kraštuose. Tarp viešų kalbų ir propagandos skleidimo asmeninis žodis skamba aiškiai ir taikiai.

Kaip prezidentas įspėjo, bloga komunistinė interpretacija Amerikos gyvenimo ir tikslo nėra dar sustabdyta, ir kartais mums pakenkia. Neseniai pasiųstas pabėgėlio laiškas savo draugui už geležinės uždangos gyvai aprašo tipišką įvykį, kuris paneigia sovietų melus.

Tas laiškas pranešė: "Aną savaitę turėjau nepaprastą patyrimą. Pirmą kartą mačiau streiką. Aš pats streikavau. Ar galite įsivaizduoti, ką aš būčiau gavęs už tai namie? 10 metų kalėjimo. Čia gavau 10 centų per valandą daugiau. Streiko pradžioje buvau kaip ant adatų. Prisiminiau viską, kas man buvo sakyta sovietų mokytojų apie striekus Amerikoje. Kaip tie streikai yra išskaidomi ir darbininkai suareštuojami. Keli automobiliai su policininkais prisistatė. Na, galvoju, jau pakliuvau į bėdą. Bet policininkai išlipo iš savo automobilių, priėjo prie darbininkų, kalbėjosi su jais ir juokavo. Jie atėjo palaikyti tvarkos ir kad nebūtų kokių išsišokimų. Tokia čia laisvė!"

Valstybės sekretorius Dulles, gal būt, turėjo galvoj tokį laišką, kai jis neseniai gyrė Letters from America savaitę. Jis rašė, kad laiškai yra patyrimo paprastas liudijimas; kad kasdieninio gyvenimo užsiėmimai namuose atspindi tokias idėjas, kaip demokratija, laisvė ir brolybė.

Laiškai yra galingas ginklas vedamoj teisybės kovoj. Laiškai iš Amerikos yra lengviausias, pigiausias ir reikšmingiausias būdas skleisti teisybei apie Ameriką.

Sekretorius Dulles toliau sako: "Aš tikiu, kad per Letters from Amerika savaitę daugiau amerikiečių negu bet kada rašys laiškus draugams ir giminėms į kitus kraštus ir kad jie nesustos rašyti per visus metus. Šiuo būdu jie gali prisidėti prie tikro Amerikos supratimo už jos ribų." Common Council

— **Brooklyne, N. Y.,** ketvirtadienį vakarą kilo milžiniškas gaisras, prasidėjęs dviejose lentpiūvėse. Padaryta nuostolių už $2 milijonus.

Maršalas Ivan Konev vadovaus komunistų jungtinėm armijom

Jo būstinė bus Maskvoje

VARŠUVA, Lenkija. — Norėdami atsverti vakarinių valstybių suorganizuotą šiaurinio Atlanto Gynybos Organizaciją (NATO), Sovietų Sąjunga suvarė savo 7 satelitus į karinę sąjungą su bendra vyriausia vadovybe.

Vyriausiu komunistų armijų vadu paskirtas sovietų maršalas Ivan Konev. Jo būstinė bus Maskvoj. Konev yra karo ministerio pavaduotoju; partijai priklauso jau 37 metus. Jis yra 57 metų amžiaus.

Iš baimės dėl vokiečių

Pasirašius 20 metų karinės sąjungos sutartį, maršalas Bulganinas vėl kalbėjo vienoj Varšuvos aikštėj ir vėl pranašavo kylantį pavojų iš Vakarų Vokietijos atsiginklavimo. "Mes norime taikos, bet, jei kils karas, mes ginsimės visomis priemonėmis", pasakė Kremliaus valdžios galva.

Komunistų karinę sutartį pasirašė: Sovietų Sąjunga, Rytinė Vokietija, Lenkija, Čekoslovakija, Bulgarija, Rumunija, Vengrija ir Albanija.

Senatoriai tardys kyšininkus armijoj

Susektas didelis skandalas

WASHINGTONAS, D. C. — Senato nuolatinių tyrinėjimų komitetas, vadovaujamas McClellan (dem. Ark.) pranešė, kad jo komitetas šią savaitę pradės tirti susektą korupcinį skandalą armijoj.

Armijos atstovams, sudarant kareivių drabužių gaminimo sutartis su siuvyklų firmomis, neapsieita be kelių milijonų kyšių, sakoma pateiktuose kaltinimuose.

Taip pat į skandalą įvelta ir viena konservuoto maisto firma. Papirkinėjimai pradėti 1949 metais ir ėję iki paskutinių laikų, sako McClellan.

— **Karo aviacijos akademija** netrukus pradedama statyti Colorado Springs, Colo. Šioj vietoj, kur nėra pramonės, žmonės tikisi iš aviacijos akademijos susilaukti ūkinio atkutimo. Per metus akademija išleis apie $17 mil. Vien tik akademijos statybai bus išleista $120 mil.

— **Gen. Charles P. Summerall,** buvęs vyr. štabo viršininkas prezidento Coolidge laikais (1926—1930 m.), mirė 88 metų amžiaus.

— **Ryšium** su Vokietijos suverenumo atgavimu š. m. gegužės 5 d., kai Vokietijoje buvo baigtas okupacinis režimas, Vliko pirm. M. Krupavičius pasiuntė Vliko vardu sveikinimą Vokietijos prezidentui Heussui, palinkėdamas, kad ir toliau toks pat sėkmingumas lydėtų Vokietijos žygius ir prisidėtų prie visos Europos išlaisvinimo.

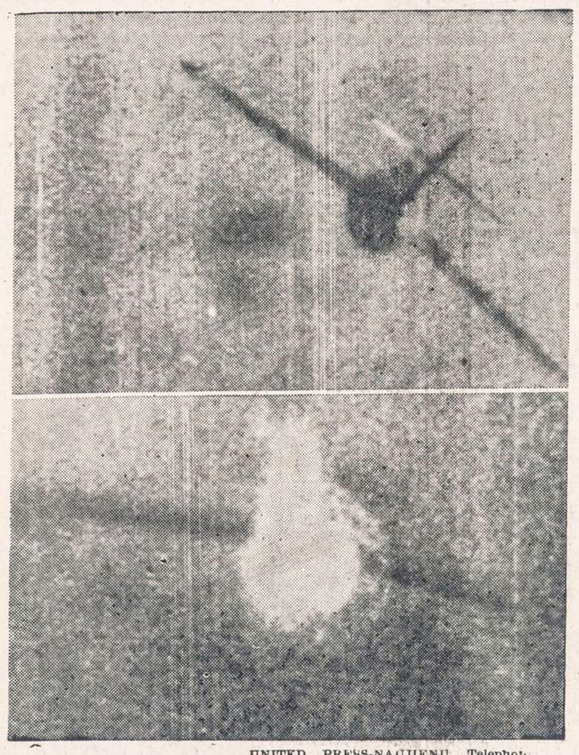

UNITED PRESS-NAUJIENŲ Telephoto

Patrankų fotografijos vieno oro laivyno Sabre sprausminio lėktuvo, kuris numušė vieną Kinijos komunistų MIG sprausminį lėktuvą virš tarptautinių vandenų už Šiaurės Korėjos krantų. Matomas MIG (viršuje) parengties padėty prieš šaudant patrankoms, kai pilotas pradeda pulti taikinį. MIG (apačioj) užsidega, kai Sabre lėktuvų patrankos tiesiai pataiko.

AUSTRIJOS SUTARTIS PASIRAŠYTA

Molotovas siūlo panašiomis sąlygomis susivienyti Vak. Vokietijai su komunistų valdoma dalimi

VIENA, Austrija. — Sekmadienis, gegužės 15 buvo austrams tikra džiaugsmo diena. 11:30 valandą ryto Belvederio rūmuose 4 okupacinės šalys, II pasaulinio karo nugalėtojai, pasirašė taikos sutartį, kuria atstatoma Austrijos valstybinė nepriklausomybė.

Sutartį pasirašė JAV, Anglijos, Prancūzijos, Sovietų Sąjungos ir Austrijos užsienio reikalų ministeriai: Dulles, MacMillan, Pinay, Molotovas ir Figl, o taip pat tų šalių ambasadoriai, baigę paskutiniomis 2 savaitėmis galutinai suredaguoti sutarties tekstą.

"Per gražu, kad patikėti"

Austrai iš didelio džiaugsmo nebegalėjo miegoti sekmadienio naktį. Jau anksti rytą jie ėmė burtis gatvėse, aikštėse, prie kaimų bendruomenės namų Alpių kalnuose ir bažnyčių aikštėse. Išbuvus 10 metų okupuotiems II pasaulinio karo nugalėtojų ir 7 metus Hitlerio Vokietijos, austrams sunku ir patikėti, kad jie iš tikrųjų vėl laisvi. Tai esą per gražu, kad būtų tiesa, kalbėjo austrai vieni kitiems.

Sutarties pasirašymo valandą pradėjo gausti varpai iš visų bažnyčių, groti orkestrai gatvėse ir aikštėse. Žmonės šoko, juokėsi, krykštavo ir verkė iš džiaugsmo.

Austrų džiaugsmas turi paveikti vokiečius

Sovietų užsienio reikalų ministeris Molotovas, gerai žinodamas ir kitų pavergtų tautų laisvės troškimą, sutarties pasirašymo proga pasakė, kad austrų laisvės ir džiaugsmo galėtų susilaukti ir kitos tautos, kaip Rytinė Vokietija, jei Vakarų Vokietija pasektų Austrijos pavyzdžiu ir pasiskelbtų neutralia.

Sovietai norį matyti laisvą ir suvienytą ir Vokietiją, kalbėjo Molotovas. Bet nenorį matyti atgimstančio militarizmo. Austrija skelbiama ne tik laisva, bet ir neutralia šalim. Jos teritorijoje nebus užsienio valstybių bazių ir ji nesidės į jokius karinius blokus. Jei šituo keliu pasektų Vokietija, pasidarytų įmanomas ir jos suvienijimas. Atominėmis bombomis šios problemos nebus išspręstos, priminė Molotovas.

Dulles perdavė amerikiečių pasitenkinimą

Valstybės sekretorius John F. Dulles savo kalboj reiškė savo ir amerikiečių džiaugsmą, galiausiai sudarius ir pasirašius taikos sutartį, už kurią JAV vyriausybė kovojo ištisus 8 metus.

Dulles išreiškė viltį, kad draugiški santykiai tarp Austrijos ir Jungtinių Valstybių plėtosis patenkinama abiem tautom linkme.

Formaliai Austrija atgaus nepriklausomybę, kai taikos sutartį ratifikuos signatarinių šalių parlamentai.

Austrijai uždėta sunki reparacijų našta, iš viso apie $330 milijonų. Tokias sumas Austrija turės per 10 metų išmokėti, bet vien tik Sovietų Sąjungai, nežiūrint, kad jau ji per 10 metų okupacijos Rytinėj Austrijoj iščiulpė iš jos gerybių už dar didesnę sumą. Vakarų Valstybės pasirodė bejėgės prieš šitokį sovietų gobšumą ir neteisėtumą.

Kinai paleisią JAV kalinamus lakūnus

Leido įteikti prašymus jų "špionažo" bylom svarstyt

TAIPEH, Formoza. — Tautinės Kinijos agentūros tvirtinimu, Kinijos komunistai leido kaliniams Amerikos lakūnams įteikti prašymus, kad teismas persvarstytų jų "špionažo" bylas.

Nacionalistų aiškinimu, tai yra ženklas, kad komunistai ruošiasi paleisti Amerikos lakūnus, kartu nenorėdami susikompromituoti staiga paleidžiant "šnipus". Naujai ruošiamame teisme amerikiečiai gali tikėtis mažesnių bausmių, amnestijos, atskaičius atkalėtą laiką.

Bulganinas derėsis su Titu dėl senos sąjungos atstatymo

Jugoslavija liksianti neutrali

BELGRADAS, Jugoslavija.— Gegužės mėnesio pabaigoj į Jugoslaviją atvažiuos pats sovietų premieras Bulganinas, komunistų partijos pirmasis sekretorius Chruščiovas, užsienio reikalų ministeris Molotovas ir kiti, kalbinti maršalą Tito grįžti į Kremliaus bloką.

Jugoslavijos vyriausybė tuoj painformavo JAV ambasadorių, kaip ji mananti laikytis su sovietais. Po Stalino mirties Tito aptvarkė savo pašlijusius santykius dar Malenkovo valdymo mėnesiais, atstatė diplomatinius santykius, pasikeitė ambasadoriais ir sudarė prekybos sutartį.

Bulganinas, pasinaudodamas pagerėjusiais santykiais, ryžtasi Jugoslaviją grąžinti į Kremliaus bloką. Kadangi Jugoslavijai svarbi Amerikos teikiama karinė ir ūkinė parama, ji vargu formaliai pereis į Maskvos bloką. Bet bandys vesti neutralią politiką, iš kurios Vakarų blokui bus dar mažiau naudos.

Bulganino nusižeminimas

1948 metais, maršalui Tito pasipriešinus Stalino užmačioms paversti Jugoslaviją į savo koloniją, kaip tai padarė su Lenkija ir kitomis Vidurio Europos valstybėmis, Jugoslavija buvo išmesta iš Kominformo. Kremlius paleido prieš Jugoslaviją savo satelitus: Bulgariją, Albaniją, Vengriją ir Rumuniją. Buvo dienų, kada atrodė Kremliaus satelitai puls Jugoslaviją. Tito toj bėdos valandoj kreipėsi JAV pagalbos ir jos gavo be jokių sąlygų. Dabar Bulganinas, Stalino įpėdinis, tiek nusižemino, kad pats važiuja pas Tito kviesti jį, kaip komunistą, į Kremliaus satelitų šeimą.

Tito už neutralumą netektų Amerikos teikiamos paramos

JAV persvarstytų savo politiką

WASHINGTONAS, D. C. — Jei Jugoslavija pažadės Bulganinui laikytis visiško neutralumo Rytų — Vakarų šaltajame kare, Amerikai nebebūtų reikalo remti toliau Jugoslaviją kariškai ir ekonomiškai, pasakė sen. George (dem. Ga.), senato užsienio komiteto pirmininkas.

Tokiu atveju Jungtinės Valstybės turėtų persvarstyti ligšiolinę politiką Jugoslavijos atžvilgiu ir padaryti atitinkamas išvadas, sako minėtas įtakingas senatorius.

Panašiai išsireiškė ir senatorius Knowland, respublikonų vadas senate ir minėto komiteto narys. Jiedu mano, kad Bulganinas negali tikėtis įtraukti Jugoslaviją atgal į Kominterną, ir bus labai patenkintas, jei galės priversti Tito paskelbti Jugoslavijos neutralumą, nes ir tai būtų didelis Kremliaus laimėjimas.

BELL CO. STREIKAS ARTĖJA Į PABAIGĄ

ATLANTA, Ga. — CIO streikuojančios telefono unijos pirmininkas J. A. Beirne išreiškė viltį, kad artimiausiomis dienomis bus baigtas Southern Bell Co. streikas, prasidėjęs prieš 2 mėnesius.

4 DIDŽIŲJŲ ŠALIŲ KONFERENCIJA NUMATYTA ŠVEICARIJOJ LIEPOS M.

Dėl tikslios datos ir vietos tarsis vėliau

VIENA, Austrija. — Sovietų S-gos užsienio reikalų ministeris Molotovas šeštadienį patvirtino, kad jo vyriausybė sutinka dalyvauti JAV, Anglijos, Prancūzijos ir SSSR vyriausybių vadų konferencijoj ir svarstyti Rytų — Vakarų šalių nuomonių skirtumus bei šaltojo karo pašalinimą.

Šių 4 didžiųjų šalių užsienio reikalų ministeriai, suvažiavę į Vieną Austrijos taikos sutarties pasirašyti, turėjo tikslo aptarti ir 3 Vakarų valstybių pasiūlymą didžiajai konferencijai.

Bendro pobūdžio derybos

Į šią konferenciją suvažiuos JAV prezidentas Eisenhoweris, SSSR ministerių tarybos pirmininkas maršalas Bulganinas, Anglijos, Prancūzijos premierai Anthony Eden ir Edgar Faure. Paskutinį kartą šių didžiųjų šalių vyriausybių vadai buvo susitikę prieš 10 metų Potsdame.

Anksčiau sekretorius Dulles, būdamas NATO tarybos konferencijoj, minėjo tris konkrečius klausimus, kuriuos turėtų svarstyti 4 didieji: Vokietijos suvienijimą, pavergtųjų tautų laisvę ir nusiginklavimą. Dabar pranešama, kad konferencijai nebus išdirbta aiški darbotvarkė. Keturi didieji aptars aplamai didžiąsias problemas ir, jei galės, praskins kelią naujai konferencijai, užsienio reikalų ministerių, kurie gvildentų vieną konkretų klausimą po kito.

Dalyvaus tik 4 didieji

Molotovas sutiko su vakarinių šalių ministerių reikalavimu neįtraukti į didžiųjų tarpą komunistinės Kinijos, kadangi sumažėtų susitarimų galimybės. Didžiųjų vadų, o taip pat ir galimoj naujoj užsienio reikalų ministerių konferencijoj, nedalyvaus nė Vakarų Vokietija, nors Vokietijos suvienijimas bus vienas iš svarbiausiųjų klausimų.

Austrija — antroji Šveicarija

Vakarų valstybės buvo numačiusios šaukti konferenciją Šveicarijoje. Bet Molotovas pasisakė už Vieną, Austrijos sostinę, kadangi Austrija dabar pasiskelbė taipgi būsianti neutrali šalis ir tinkama Rytų — Vakarų konferencijoms.

Molotovas pažadėjo prisiųsti vėliau savo vyriausybės formalų atsakymą į vakarinių valstybių kvietimą. Artimiausiomis savaitėmis arba net dienomis bus konkrečiai nusistatyta dėl laiko ir vietos šiai konferencijai. Keturi didieji susitiks jei ne liepos, tai rugpiūčio mėnesį, ir jei ne Vienoj, Austrijoj, tai Lozanoj. Šveicarijoj.

Pentagonas baugina amerikiečius SSSR aviacijos pranašumu

Kremlius turįs daugiau atominių bombonešių ir MIG naikintojų

WASHINGTONAS, D. C. — Gynybos departamentas skelbia savo žvalgybos agentūrų surinktas naujas žinias, kurios rodančios, kad Sovietų Sąjunga pralenkė Jungtines Valstybes kai kuriose karinės aviacijos srityse.

Taip antai, sovietai pasigaminę keletą tūkstančių patobulintų sprausminių lėktuvų MIG-17, kuriuos gali atsverti tik Amerikos pagerintieji Sabre F-100 naikintojai. Bet Jungtinės Valstybės jų turinčios mažiau kaip 200.

Šie sovietų naikintojai skrendą 850 m, p. v. greičiu, apie 200 mylių greičiau už garsą ir apytikriai tiek pat, kiek ir patys geriausieji JAV sprausminiai naikintojai.

Bombonešiai skrendą grupėmis

Didelį įspūdį Amerikos ir Vakarų stebėtojams padarę sovietų didžiųjų atominių bombonešių grupių pasirodymas per Gegužės 1 d. paradą Maskvoj. Vienoj grupėj pasirodę 8 sovietų milžiniški bombonešiai, kitoj — 10. Nežiūrint, kad šie sovietų sprausminiai bombonešiai esą tik su 4 motorais, jie skrendą tokiu pat greičiu, kaip ir JAV patys didžiausieji 8 motorų bombonešiai B-52, sakoma Pentagono pranešime. Reiškia, kad rusų turbinų mašina lėktuvams esanti žymiai galingesnė, negu Amerikos.

Be to, JAV turinčios ligi šiol pasigaminusios tik apie 20 tokių didžiųjų lėktuvų B-52, kurie gali skristi iš kontinento į kontinentą, nepasipildant kuro, tuo tarpu sovietai vien Gegužsė 1 d. parodę iš karto 18 tokių milžinų lėktuvų.

JAV galinčios išsitempti

Gali būti, kad šitokiomis žiniomis Pentagonas nori išgauti daugiau lėšų platesnei aviacijos statybos programai. Jis kartu nurodo, kad JAV aviacijos pramonė su 850,000 vyrų dar yra didesnė už sovietų, ir kad jau turima lėktuvų, kurie skrenda 1,000 mylių ir daugiau per valandą. Turint prieš akis sovietų aviacijos pavojus, tenka Amerikai išsitempti ir statyti dar daugiau ir dar geresnius lėktuvus.

Išsprogdino a. bombą

Baigė šių metų bandymus

LAS VEGAS, Nev. — Šeštadienio rytą Nevados dykumoje išsprogdinta vėl viena atominė bomba.

Su šia bomba baigti šio pavasario bandymai, užtrukę apie du mėnesius.

Bombos pašvaistė buvo matytis ir Los Angeles mieste, kas reiškia, kad ji buvo vidutiniško galingumo. Bomba sprogo, iškelta ant 500 pėdų aukštumo stulpo.

Sekretoriaus Dulles pranešimas tautai

Nušvies buvusias ir būsimas konferencijas su sovietais

WASHINGTONAS, D. C. — Valstybės sekretorius John F. Dulles antradienio vakarą pasakys per televiziją iš Baltųjų rūmų kalbą apie organizuojamą Eisenhowerio, Bulganino, Edeno ir Faure susitikimą, apie sudarytąją Austrijos taikos sutartį, apie NATO tarybos nuveiktus darbus ir kitus aktualiuosius užsienio politikos klausimus.

Grįžęs iš Vienos, Dulles pirmiausia painformuos prezidentą Eisenhowerį ir Kongreso abiejų rūmų užsienio reikalų komitetus.

LTSR AKTUALIJOS

(ELTA)

Lenkijon siųsti NCFE balionai su Šviatlo brošiūra pasiekė Lietuvą

1955 m. kovo 11 d. LTSR teritorijoje buvo sugauti Laisvosios Europos Komiteto iš Vakarų Europos pasiųsti Lenkijon balionai su buv. lenkų saugumo žymaus valdininko J. Šviatlo sensacingais pasakojimais, atspaustais brošiūros pavidalu ir atidengiančiais lenkų žvalgybos užkulisius. Brošiūrėlės buvo sugautos Kretingos ir Širvintų rajonuose. Iš kitų rajonų duomenys laukiami. Kretingoje apie sugautus balionus agitatorių brigadą įspėjo kultūrinės-švietimo propagandos vedėjas Vališauskas, artimas įvairių įstaigų bendradarbis. Kiti jį taria esant lenkų kilmės. Širvintose, spėjama, porą balionų surado kolchozininkai. Paskum pasklido gandai apie "amerikiečių parašiutininkus". Milicija ir DOSAAF daliniai ištisas savaites laiko medžiojo balionus pievose ir miškuose.

Iš Kretingos ir Širvintų buvo pranešta apie nepaprastą sovietinių karinių lėktuvų judėjimą Lenkijos ir Rytprūsių ruože.

Lietuviai kratosi politine literatūra

Lietuva — viena iš jaunesniųjų ir dar kaip reikiant "neperauklėtų" respublikų. Tad visasąjunginis TSRS komunistų partijos centro komitetas Maskvoje jau nuo pat antrosios Lietuvos okupacijos 1944 m. pradžios pradėjo Lietuvai, kaip ir kitoms dviem Pabaltijo respublikoms, skirti neprastai didelį politinės literatūros kiekį. Jau 1946 m. Vilniuje buvo sudaryta speciali vertėjų grupė, turinti šimtus knygų ir brošiūrų greičiausiu laiku iš rusų kalbos išversti į lietuvių kalbą. Tai vertėjų grupei, šiuo metu veikiančiai Vilniuje, vadovauja A. Venclova. Šiemet ji padidėjo iki 20 asmenų. Artimesni bendradarbiai — E. Matuzevičius, Bložė, Zaborskaitė ir kt. Tačiau jie vis dėlto dar neįstengia kiek reikiant išversti rusų veikalų į lietuvių kalbą. *Rusų politinių knygų Maskvos partijos centro bibliotekos sąjunginių respublikų skyrius kasmet pasiunčia į Lietuvą šimtais tūkstančių.* Kasmet auga taip pat rusiškai išleistų ir Lietuvon siunčiamų "politgramotos" leidinių kiekis. Visą tą milžinišką politinių leidinių kiekį, pagamintą Maskvoje ir Lietuvoje, LTSR Knygų Prekybos vyr. valdyba ir knygų kontoros rajonuose turi norėdamos nenorėdamos įpiršti kolūkiečiams, darbininkams ir vad. "darbo inteligentams".

Išsamus 1955 m. kovo 14 d. buvo parašytas Aukščiausiajai Lietuvos Tarybai pranešimas apie politinių veikalų apyvartą Lietuvoje. Raporto autorius, deja, nei Paleckis, nei Sniečkus, nei Gedvilas, o pats faktiškasis LTSR finansinis diktatorius, TSRS finansų ministerijos vyr. kontrolierius Lietuvos respublikai — Mamajevas. Raportas pradedamas žodžiais: "Mūsų Tarybų Sąjungoje nėra žodžio 'negalima'. Jei rinkimus į Aukščiausiąją Tarybą galima pravesti 100%, jei galime išgauti iš kolūkiečių ir darbininkų įvairių paskolų apie 600 rublių nuo galvos per metus — tai ir visas iš Maskvos atsiųstąsias knygas galima taip pat laiku parduoti", bylojama minimajame raporte.

Pirmadienio vakarais "ŠALTIMIERO RADIJO" transliuoja Stasio Kernagio muziką ir dainą lygiai 8 v. v., iš galingos 5,000-watt WGES, 1390-kc. Klausykite!

Vis dėlto pasirodo, kad net ir su tokiais "argumentais" *bolševikinės politinės literatūros tokių kiekių, kokius įsako Maskva, Lietuvoje parduoti negalima,* nors politinei literatūrai "masėse paskleisti" imamasi visokiausių priemonių, net prievartos ir apgaudinėjimų. Prieš kiek laiko LTSR Knygų Prekybos vyr. valdybą smarkiai užsipuolė Vilniaus miesto politinis kontrolinis sekretorius Jurčenko, o čistiakovas — knygų prekybos kontoras rajonuose tokiais terminais: "išeikvota, supūdyta, išgrobstyta, neparduota" — ir tai ne šimtais ar tūkstančiais, bet tiesiog pūdais. Mat, bolševikai Lietuvoje knygas pradėjo skaičiuoti jau pūdais... Į miestų knygų sandėlius ir knygų prekybos kontoras rajonuose buvo pasiųsti revizoriai. Ir pasirodė, kad daug pūdų knygų supuvo, daug jų apgadino žiurkės ir daug teko permalti ir sunaikinti, nes, kaip revizijos duomenys parodė, miestuose ir rajonuose gulėjo pilnos spintos ir dėžės Berijos, Malenkovo ir kitų nuvainikuotų Kremliaus galiūnų "veikalų".

Gali kilti klausimas, kas už tas jau "antisovietines" knygas užmokės? Gal jas gabenti atgal Maskvon? Ne, taip gerai Sov. S-goje nėra: *už visas tas nuo 1945 m. užsigulėjusias, supuvusias, apgadintas ir neparduotas knygas turi užmokėti Lietuva.* Ir tai užmokėti net už "pardaviko Berijos" 1945-53 m. išleistas prakalbas. Mamajevas savo 1955.III.14 "raporte" A. Tarybos prezidiumui Vilniuje sako: "Jūs turite suprasti, kad 1944 m. TSRS visasąjunginė Knygų Prekybos valdyba nurašė į nuostolius daugiau kaip 2 milijardus rublių — už užsigulėjusias, sugedusias ir laiku neparduotas knygas. Sąjunginėse respublikose valstybės nuostoliai siekė 1 milijardą 150 tūkstančių rublių. Lietuvoje miestų sandėliuose paliko supuvusių, apgadintų ir neparduotų, taip pat lig laiku nelikviduotų 'vrednų' Berijos knygų už 10 mil. rublių. Už parduotas knygas Lietuva liko skolinga Sov. S-gai 8,800,000 rublių. Už laiku negrąžintus ir nutęstus kreditus LTSR buvo nubausta 6 mil. baudos. Sugedusių ir užsigulėjusių nuostolių suma Lietuvoje siekia apie 5 mil. rublių. Viską suėmus draugėn, *TSRS valstybiniam bankui LTSR yra skolinga už knygas kartu su pabaudomis už kreditų laiku negrąžinimą iš viso 29 milijonus.* Jei ši suma nebus laiku sumokėta iki 1955 m. pirmojo kvartalo valstybiniam bankui — prisidės dar naujų pabaudų."

Štai kaip išrodo tikrovėje knygų "prekyba" su Sov. Sąjunga: Lietuvai Maskva skiria tam tikrą knygų "normą", kurią ji turi nusipirkti už grynus pinigus. Jei trūksta lėšų — sovietinis valstybinis bankas duoda trumpalaikį kreditą. Bet už tuos "kreditus" reikia riebiai atsilyginti, pagaliau jei laiku negrąžinami pinigai — skiriamos milijoninės pabaudos... Maža to, juk ir toj pačioj Sov. Lietuvoj spausdinami šimtai tūkstančių egz. politinių veikalų, kuriuos juk taip pat reikia kolūkiečiams ir darbininkams parduoti už gryną pinigą. Kaip tik pereitais metais LTSR Knygų Prekybos vyr. v-ba turėjo nuostolių apie 5 mil. rublių. O visa tai tik rodo, kad *okup. Lietuvos gyventojai, nepaisydami visokio spaudimo, knygų brukimo prievarta ir bolševikinės agitacijos, nenori skaityti komunistinės "politgramotos"* ir kratosi visokia politine literatūra, vis tiek, ar ji būtų spausdinta rusiškai, ar lietuviškai. Nieko čia nepajėgia padaryti nei šimtai "knygų vitrinų", nei tūkstančiai komunistinių "knygnešių" kolūkiuose. O jei jau kas priverstas ir "savanoriškai" nusiperka, tai pirmiausia išmėgina popieriaus tinkamumą susisukdamas machorkos "bankrutkę". Šiaip įvairias technines knygas, ūkio vadovėlius, kai kada "romanus" žmonės perka daugiau, negu jiems reikia, — kad būtų atlikta "pirkimo norma"...

Kaip Lietuvoje "reformuojami" vardai ir pavardės

Įvairūs partijos pareigūnai jau pirmosios okupacijos metais savo rusiškas ar žydiškas pavardes stengdavosi sulietuvinti — taip Meskupai virto Adomais, Feigelsonai — Maskvynais, kiti "zonai" — Kalviais etc. Panašus "atlietuvėjimo" procesas vyksta ir dabar. Prireikus, savo pavardes lietuvinasi, idant neatrodytų tokie baisūs jau iš pavardės, net ir kai kurie bolševikinės Ministerių Tarybos nariai. Iki šiol, pradedant 1944 m. ir baigiant pereitų metų rudeniu, rusų pareigūnų, taip pat partinių, saugumiečių (MVD ir KGB) ir šiaip administracijos eilinių valdininkų rusų vardai bei pavardės buvo keičiamos "savanoriškai", kitaip tarus, kiekviena ministerija ar įstaiga šiuos reikalus tvarkė pati savo slaptais "vidaus įsakymais". Bet galų gale su visokiais vardais bei pavardėmis *susidarė Lietuvoje tokia painiava,* jog kai kur ne tik ministerijos, bet ypač MVD ir KGB Maskvoje, neturėdamos reikalingų lingvistinių žinių, pradėjo kaip reikiant nesusigaudyti, ar tikrai pvz. Josif Donskoj, išsiųstas 1944 m. MVD tarnybon į Lietuvą, yra Jonas Donaitis. ar Josif Donaitis, ar galų gale "Jonas Donskoj", nes jis vieną kartą pasirašydavo vienaip, kitame dokumente apie jį buvo kalbama antraip, o trečiame — tas pats asmuo atžymėtas vėl trečiaip.

Kadangi rusai pareigūnai dažniausiai kas keletas mėnesių ar po metų perkeliami iš vienos vietovės į kitą, iš vienų pareigų skiriami į kitas, o ypač saugumo kadruose, tai Maskvoje su vis kaitaliojamais vardais bei pavardėmis susidarė daug nepatogumų, juo labiau, kad LKP c. k-tas, Ministerių Taryba, prof. s-gos, komjaunimas ir galų gale net rajoniniai partijos k-tai bei fabrikai, persiųsdami kas mėn. kadrų pranešimus kadrų evidencijos skyriui Vilniuje, o MVD ir KGB — tiesiai Maskvon, rašo vardus ir pavardes taip, kaip juos rusai pareigūnai ar šiaip žmonės faktiškai vartoja. Dažnai pasitaiko, kad pvz. 1954 m. Šiaulių m. tarybos vykd. k-to pirmininkas pasirašydavo Motiejus Vilutin, o 1955 m. pasirašo jau Matvej Vilutis; Anatolijus Mikutis pasirašo Anatolij Mikutis; *Justas Paleckis vidaus raštuose ir Maskvon siunčiamuose raportuose pasirašo Justin Paleckij,* Aleksander Jefremov — dabar pasirašo jau Aleksandras Jefrremovas arba Aleksandr Jefremovas. Kostas Gabdankas pasirašo Konstantin Gabdank etc. Su aukštesniais partijos pareigūnais ar valdininkais nėra tiek painiavos, nes visi gerai žino, kad čistiakovas yra tas pats čistiakov, o Elija Bilevič vėl — "Elijošius Bilevičius-Sarinas". Sunkumų susidaro dėl smulkesniųjų valdininkų partijos ir saugumo kadruose. Be to, pagal "rusų įprotį" Lietuvoje kartu su vardu sakomas ir tėvo vardas — "otčestvo": Ivan Jakovlevič, Alfons Fiodorovič etc. Taigi, visi partiniai ir administracijos pareigūnai lietuviai kasdieniniame gyvenime noromis nenoromis verčiami vartoti rusų kalba savo lietuviškus vardus ir tėvo vardus, pvz. Ivan Kęstutovič, Rūta Dainorovna ir kt. Pasitaiko, kad *rusės Vieros, Liubočkos ar Svetlanos keičia Lietuvoje savo vardus į lietuviškesnius:* Viera į Tikutę, Liubočka į Mylutę ar Meilutę, o Svetlana į Šviesutę arba Šviesuolę. Kadangi faktiškai *Chruščiovo įsakymu visi 'garbingieji' komjaunuoliai turi tuoktis ir kurti "tarybines šeimas",* tai ir Lietuvoje jaučiamas partinių organų spaudimas, jog rusės tekėtų už lietuvių, o lietuvės — už rusų. Tokiu būdu mišriose "sovietinėse šeimose" pasitaiko daug "otčestvinių" vardų kurjozų. Kas kita Rusijoje: atrinkti Kazachstanan ar Pauralės sovchozams lietuvės ir lietuviai paprastai gauna terminuotus įsakymus — ir turi kurti "tarybines šeimas". Ypač lietuvės stengiamasi perkelti į mišrius rusų-ukrainiečių ar kitų sovchozus, kur turi gyventi bendrose "zemliankose". Ištekėjusi už ruso ar kito "tarybų šalies" komjaunuolio, lietuvė jau gauna atskirą butą. Jų vardai surusinti, o kadangi vietoje nėra lietuviškų mokyklų, tai ir vaikai visiškai surusinami.

Matyti, Maskvos kp c. k-tui, ministerių tarybai ir saugumui pritrūko kantrybės su rusų pareigūnų pavardėmis ir vardais Lietuvoje, nes *1955 m. kovo 10 d. įvairių LTSR įstaigų kadrų skyriai gavo naują patvarkymą, jog patikrintų vardų bei pavardžių pasikeitimus Lietuvoje pradedant nuo 1944 m.* Atrodo, bent nė vieno taip galvojama, kad visi rusai, kurie sulietuvino savo pavardes, betgi pasilikdami rusiškus vardus, turės ateity vartoti ir lietuviškus vardus. O tie, kurie surusino savo pavardes, turės surusinti ir vardus. Be abejo, tame patvarkyme turima ir kito tikslo, paslėpto, būtent — surasti ir išaiškinti pasislėpusius po svetimais vardais ir pavardėmis "nepatikimus gaivalus". Tas įsakymas daugiau liečia miestų gyventojus negu kaimo. Kaimiečiai vieni kitus gerai tarpusavy pažįsta. O miestuose esama apsčiai lietuvių, lenkų ir k. tautybių įvairių "kombinatorių", kurie skelbėsi Neprikl. Lietuvos laikais simpatizavę ar priklausę kom. partijai arba veikę komunistiniame pogrindy vokiečių okupacijos metais. Todėl galima laukti tam tikro LKP narių "valymo".

AUTO TAISYMAS IR GASOLINO STOTIS
Atliekami lyginimo ir dažymo darbai. Taisomi motorai, stabdžiai, transmisijos ir t. t. MOBILGAS benzinas, Firestone padangos, baterijos ir automobiliams dalys.
1934 W. 59th Street Tel.: GRovehill 6-9136
M. ČESAS, patyręs automobilių specialistas

Taupymas yra turtingumo šaltinis
Pradėk taupyti tuojau — Mes mokam aukštus dividendus.
Mūsų bendrovės laikomi pinigai apdrausti iki $10,000.00.
MIDLAND SAVINGS AND LOAN ASS'N.
4038 Archer Avenue Tel. LAfayette 3-6719
Sekretorius AUGUST SALDUKAS
Už Taupomus Pinigus Mokame 3½ Nuošimčio

Roosevelt Furniture Miegamo Rakandų Išpardav mas
11 gabalų tiktai už $169
Į šį setą įeina lova, dreseris, komoda, springsai, matrasas su vidujinėm spiruoklėm, 3 vanity stiliaus lempos, 2 miegamos pagalvės ir kilimas. Didelis pasirinkimas ir kitokių baldų. Galima užeiti vakarais. Parduodame išmokėjimams. Už 6 mėnesių išmokėjimus neimame jokių nuošimčių. Prieš perkant baldus, užsukite į šią lietuvišką krautuvę, apžiūrėkite baldus ir patirkite kainas.

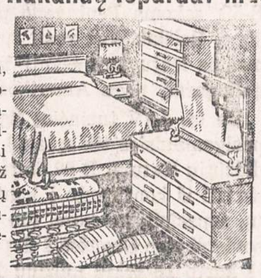

ROOSEVELT FURNITURE CO.
2310 W. ROOSEVELT ROAD Tel.: SEeley 3-4711
Krautuvė atidaryta sekmadieniais nuo 11 iki 4:30.

MOVING APDRAUSTAS PERKRAUSTYMAS MOVING
IS TOLI IR ARTI
Nauji dideli trokai - Naujausi kraustymo įrankiai
Ilgų metų patyrimas - Pigus ir sąžiningas patarnavimas
JUOZAS NAUJOKAITIS
2022 W. 69 St. Chicago 36, Ill. Tel. WAlbrook 5-9209

PRADĖK TAUPYTI ŠIANDIEN, - TURĖSI RYTOJ!
TAIGI PRADĖK TAUPYTI ŠIOJE LIETUVIŠKOJE ĮSTAIGOJE.
Kiekvieno taupytojo indėliai yra apdrausti iki $10,000.00.
BRIGHTON SAVINGS and LOAN ASS'N.
4071 Archer Ave. Tel.: LAfayette 3-8248
(į vakarus nuo California Avenue)
CHARLES ZEKAS, Secretary
OFISO VALANDOS:
Pirmad., Antrad., Penktad. ir Šeštadieni 9:00 ryte iki 4:30 val. po pietų.
Trečiad. 9:00 ryto iki 12 val. dieną. Ketvirt. 9:30 ryte iki 8:00 val. vak.

GUŽAUSKŲ
BEVERLY HILLS GĖLINYČIA
GĖLĖS VISOMS PROGOMS
2443 W. 63 ST.
Telef.: PR 8-0833 ir PR 8-0834

URBA
Gėlės Mylintiems, Vestuvėms, Banketams, Laidotuvėms, Papuošimams
GĖLININKAS
4180 ARCHER AVENUE
Tel.: LA 3-5800 arba LA 3-5870

LOVEIKIS
Siunčiam Gėles Telegramu į Visas Pasaulio Dalis
KVIETKININKAS
Gėles Vestuvėms, Banketams ir Pagrabams.
3316 So. Halsted St. YArds 7-7308

GĖLININKAS
(PUTRAMENTAS)
Linksmumo arba liūdesio valandoje Gražiausios Gėlės ir Vainikai. Antkapių papuošimai ir sezoninės kapams gėlės.
ROY R. PETRO (Putramentas)
5519 So. Harlem Avenue
POrtsmouth 7-9020

John F. Eudeikis
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
Seniausia ir Didžiausia Laidojimo Įstaiga
AMBULANCE DIENĄ IR NAKTĮ
4605-07 So. Hermitage Avenue
Tel.: YArds 7-1741 ir BIshop 7-9481
★
4330-34 So. California Avenue
Telefonas: LAfayette 3-0440
Mūsų radio programos šeštadieniais 9:15 ryto iš WGES, 1390 kil.
MODERNIŠKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

Steponas C. Lackawicz
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
TRYS KOPLYČIOS
2424 WEST 69th STREET REpublic 7-1213
2314 WEST 23rd PLACE VIrginia 7-6672
10756 S. MICHIGAN AVE. PUllman 5-1270

LIŪDESIO VALANDOJE ŠAUKITE
MAŽEIKA & EVANS
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI
3 ATSKIROS VĖSINAMOS KOPLYČIOS
6845 S. Western Ave. RE 7-8600-8601
Gyvenantiem kitose miesto dalyse gausim koplyčią arčiau jūsų namų.

A. PETKUS
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
6812 So. Western Avenue
1410 South 50th Avenue
CICERO, ILLINOIS
TELEFONAI:
GRovehill 6-2345-6 TOwnhall 3-2109
KOPLYČIOS VISOSE MIESTO DALYSE

NARIAI
Chicagos Lietuvių Laidotuvių Direktorių Asociacijos

AMBULANCE PATARNAVIMAS DIENĄ IR NAKTĮ.
★
TURIME KOPLYČIAS VISOSE MIESTO DALYSE.

LEONARDAS A. EZERSKIS
1646 W. 46th STREET Phone: YArds 7-0781
LEONARD BUKAUSKAS
10821 S. MICHIGAN AVE. Phone: COmmodore 4-2228
VASAITIS - BUTKUS
1446 S. 50th AVE., Cicero, Ill. Phone: OLympic 2-1003
ANTANAS M. PHILLIPS
3307 LITUANICA AVENUE Phone: YArds 7-3401
PETRAS P. GURSKIS
659 WEST 18th STREET Phone: SEeley 3-5711
ALFRED VANCE
177 WOODSIDE RD., Riverside, Ill. Tel.: OL 2-5245
PETRAS BIELIŪNAS
4348 S. CALIFORNIA AVE. Phone: LAfayette 3-3572
GEORGE F. RUDMIN
3319 S. LITUANICA AVE. Tel.: YArds 7-1138-1139
P. J. RIDIKAS
3354 S. HALSTED STREET Phone: YArds 7-1911

KANADIETĖ TARP BROOKFIELDO GYVŪNŲ CHICAGOJE

— Gana čia mums žioplinėti, einame meškų pažiūrėti, — pasakė grakščioji Birutė.

Dryžuotas, plėšrus žvėriukas hiena nėra lankytojų mėgiamas. Jis bailus, neįdomus ir nedailus sutvėrimėlis. Gamta, gal per neapsižiūrėjimą, jį apdovanojo nepatrauklia išvaizda: galva didelė, nelygios kojos, nuolaidūs pečiai su priplotu kaklu, plačių galūnių nevykęs padaras. Į tokį gyvį ilgai nespoksėsi, juo nesigėrėsi. Juo labiau, kad ir jo "juokas" ausį rėžiąs. Nors ir jis toks kerėpla, bet neabejotinai sava išvaizda patenkintas, kaip patenkintas neretas mūsų savimi.

Meškos po ilgo žiemos miego buvo ką tik prasnūdusios: raivėsi, žiovavo. Jos atrodė miegūstos ir nelinkusios pasmaguriauti, iš atsilankusių ko nors tykoti. Net mesto joms riešuto, jei toliau jų nukrito, jos nebuvo linkusios eiti pasiimti. O juk riešutas jų didis skanėstas.

— Tinginės, — pareiškė tvirtai savo nuomonę viešnia Birutė, — ar jau negalite atsikelti ir pasiimti net cukraus gabaliuko?

— Begėdės, — dar pridėjo mano bendrakeleivė.

O šiaurės aristokratės, baltosios meškos šaltoką pavasarį smagiai jautėsi. Tačiau viena meška atsistojo ir pradėjo koja mosikuoti šnekančiai Birutei. Tarp jų dviejų ūmai susimezgė artimesnė pažintis ir žaidimas: Birutė jai mėtė cukraus gabaliukus, o ši, įgudusi sportininkė, vikriai juos gaudė. Gaudė ir tuo žaidimu ji buvo patenkinta. Čia ir Birutė pakeitė savo nuomonę apie meškas:

— Aš mėgstu jų tokią nerangią laikyseną. Man jos patinka!

Kai mes įsmukome į pirmąjį namą, mus savo choru pasitiko gibonai. Net po vilkų staugimo, meškų urzgimo nebūtų galima sakyti, kad šių išdykėlių choras būtų mums patikęs. O visai galimas daiktas, kad jos savo leidžiamais garsais labai gėrisi. Ir jų nežmoniška akrobatika mums atrodė tikrai bezdžioniška, Ir čia Birutė surado progą su viena bezdžione pažaisti: bezdžionė vikriai gaudė Birutės svaidomus riešutus. O kuri bezdžionė gali atsisakyti tokio skanėsto? Visos jos, nepaisant amžiaus, lyties ir rasės vienodai mikliai gaudo skanėstus. Čia visų jų įsitikinimai ir pažiūros sutampa, kaip du vandens lašai.

Taip, ir saldu radus reikia palikti. Pasukom toliau. Nelauktai mus pasitiko vienerių metų drambliukas. Tas didžiųjų dykumų kūdikis gyvas stovėjo prieš mus, gal didžiai nustebintas tuo civilizacijos centru. Chicagos vaikams dabar didelis galvosūkis surasti jam tinkamą vardą. O šiam, tų nuostabių, kartu žmogui paslaugių didžiųjų dramblių atstovui vis viena, kokiu vardu jį apdovanos. Jo vienintelis troškimas būti sočiam, ramiai gyventi.

Vaikštinėjam, dairomės. Šit iš purvino vandens išlindo didžiulė hipopotamo galva; kitaip tas sutvėrimas dar vadinamas upiniu arkliu. Nesupaisysi, kodėl jis upiniu arkliu dar vadinamas, jei jis veik nieko bendro neturi su tuo grakščiu, vikriu keturkoju arkliuku, žeme lakstančiu, o ne purvuose gyvenančiu hipopotamu, žinoma, mums patinka pūkuose lovoj gulėti, arkliui platumose lakstyti, o šiam nerangiam sutvėrimui tinka purvinas vanduo. Gerai pasakyta, kad dėl skonio nesiginčijama.

Ir šit tas nerangusis sutvėrimas atvėrė savo burną, kaip darželio vartelius! Taip, ir jo didieji nasrai laukė mažučiuko riešutuko. Ir jam skanėstas! Ką tu pasakysi! Reiktų būti dideliu kerėpla riešutu nepataikyti į tokius atvertus nasrelius! Juk tai didžiausi visame pasauly nasrai, kokie tarp įvairių žemės sutvėrimų pasitaiko: žiūrėk ir gėrėkis! O šis milžinas sumestus riešutus skaniai rijo.

— Einam iš čia, mums ta burna per didelė maitinti, — neramiai sako Birutė.

Išėjom. Mes tarp paukščių. Mums prisistatė toucan. Mažas, juodas paukštis. Gražus spalvotas snapas. Deja, mūsų akimis ir jį gamta nuskriaudė: jo snapas keturis kartus didesnis už jį patį. Stebėjom, kaip jis išlaiko pusiausvyrą ir bendrai kaip jis susitvarko su tokiu dideliu storoku snapu. Birutė neiškentė, metė jam riešutą. O čia jis parodė tokį grakštų, retą vikrumą, vertą tikro pasigrožėjimo. Matyti, gamta žinojo, kuriems galams įbruko jam tokį snapą. Jis juo patenkintas.

Birutei prisistatė viešnia iš tolimos Indijos — kalbanti (Nymah) papūga. Tokių čia nėra.

— Laba diena! — Deja papūgos nemokėjo ar buvo pamiršusios lietuvių kalbą. Jos noriau čiauškėjo angliškai.

Laikas bėgo. Jis bėgo kaip paprastai, jis vietoj nestovi ir nieko nelūkuriuoja. Reikėjo vykti iš kur atvažiavus.

Praeinant Theodore Roosevelto fontaną, per mūsų taką praselino vikrioji voveraitė. Burutė ir jos nepamiršo. Riešutą gavusi, voveraitė nuskubėjo savo takais, o mes nuėjom savo keliais.

Mūsų buvusi bendrakeleivė — iš Kanados Toronto Birutė, rašytojo J. Š. šeimos įteisinta duktė, Birutė B. **Robertas Racaitis**

Mokslo metų pabaiga

Birželio 22 d. 26,833 mokiniai gaus pradinių mokyklų, aukštesniųjų mokyklų, jaunių kolegijų ir Chicagos mokytojų kolegijų baigimų pažymėjimus. Šimet baigiančiųjų mokyklas skaičius yra 800 didesnis, negu praėjusiais metais.

PIRKITE JAV TAUPYMO BONUS.

LIETUVIŠKA ĮSTAIGA

SAFETY OF YOUR SAVINGS

CRANE Savings & LOAN ASS'N

INSURED UP TO $10,000

5% PER ANNUM

2555 West 47 th Str. CHICAGO 32, ILL. LAF. 5-1083

B.R. PIETKIEWICZ PRES.

WIN $175,000 IN PRIZES

Introducing the newly improved Sealy POSTUREPEDIC

1st PRIZE

$100 A MONTH for LIFE*

... or $20,000 IN CASH!

GUARANTEED ANNUITY PROVIDED BY THE FAMOUS NORTH AMERICAN LIFE AND CASUALTY CO.

Here's financial security . . . the chance to travel, enjoy your favorite hobbies, really live. *Once you reach 55.

2nd PRIZE

Round trip all expense PARIS vacation for 2 via TWA Airlines! Plus $300 to spend as you please!

Glorious two week vacation. Thrilling flight on famous CONSTELLATION! Stay at luxury hotel in Paris, visit night clubs, restaurants, museums, theatres!

3rd PRIZE

1955 PACKARD Caribbean Convertible! Most Exciting Fine Car in the World!

275 h.p. engine. Mightiest V-8 in a modern automobile! Leather upholstery, 2 and 3-tone color combinations! Torsion-level ride!

... AND A Sealy POSTUREPEDIC WILL BE GIVEN FREE TO ONE WINNER IN THIS STORE!

Over 1900 prizes in all will be given!

Come in for your official entry blank which must be used to enter this contest!

LIFE

HERE'S ALL YOU DO TO ENTER!

Just write a last line for this Sealy Jingle:

ONCE YOU SLEEP ON A SEALY, YOU'LL SAY:
"WHAT A MATTRESS! IT'S STRICTLY OKAY!"
NEITHER TOO SOFT NOR HARD
WITH ITS NEW COMFORT-GARD,

(Just write a line ending in word that rhymes with "okay". Here's a sample: "IT'S THE ONE TO KEEP BACK-ACHES AWAY!" You'll probably think of many more, so get started!

Nothing to buy! . . . So easy to enter!

Complete winners list available upon request after July 15.

The newly improved Sealy POSTUREPEDIC with exclusive COMFORT-GARD . . . Automatically adjusts your body to comfortably correct sleeping posture!

Guaranteed by Good Housekeeping

$79.50 EACH Mattress and Foundation

20-YEAR WRITTEN GUARANTEE, IN SETS

Here's the new Sealy POSTUREPEDIC story with all the facts you need to WIN!

- The only mattress in the world designed in cooperation with leading orthopedic surgeons so you *can't* sleep incorrectly!
- Exclusive COMFORT-GARD Means: Button-free top! . . . No Buttons, No Bumps, No Lumps! Life-Line construction! . . . No shifting of mattress padding! You sleep correctly . . . The way you sleep comfortably! "Live-Action" coils for posture adjustment!
- Scientific firmness . . . Helps relieve "Morning Back-Ache"!*
- Matching Coil-On-Coil Posturepedic Foundation, for complete Posture-Perfect Sleeping!

*Due to sleeping on a too soft mattress!

BEWARE THE "SLUMBER SAG" MATTRESS! It promises to "conform" to your body, but frequently lets you SAG all night long! You CAN'T sleep comfortably unless you sleep correctly!

BEWARE THE "SLUMBER SLAB" MATTRESS! It's merely a "hardened-up" number with NO scientific design! Its rock-like rigidity leaves your body DISTORTED, NOT SUPPORTED!

CHOOSE SEALY POSTURE-PERFECT SLEEP! You CAN'T sleep incorrectly on a Posturepedic thanks to Sealy scientific design...Sleeping on a Sealy is Like Sleeping on a Cloud.

COPYRIGHT SEALY, INC. 1955

$15.00 NUOLAIDA UŽ SENĄ MATRASĄ

BUDRIK'S

3237 IKI 3251 SO. HALSTED ST. Tel.: CAlumet 5-7237

ATIDARA SEKMAD. 10 IKI 5 VAL. PIRMAD. IR KETV. IKI 9:30 P. M. KASDIEN NUO 9 IKI 6:00 P. M.

GREITAI PAŠALINA GALVOS SKAUDĖJIMO IR BRONKITINĖS ASTHMOS NEMALONUMUS

HAYSMA CAPSULES

Only $1.00

SOLD AT ALL DRUG STORES

HAYSMA CO.

JONAS GRADINSKAS

Televizijos, Radio, Patefonų Taisymas

"PASKAMBINKIT PRIEŠPIET — ATVAŽIUOSIM POPIET"

J. G. Television, 944 W. 35th Place

Telefonas FRontier 6-1998

Pas lietuvį — ir geriau ir pigiau!

DAnube 6-6887

DAINA TELEVISION

PARDAVIMAS-TAISYMAS

3130 S. HALSTED

IŠ TOLI AR IŠ ARTI PIGIAI

PERKRAUSTAU (MOVING)

BALDUS IR ĮVAIRIUS DAIKTUS

Perkraustymas saugus, greitas ir tvarkingas. Viskas apdrausta.

ANTANAS VILIMAS

3415 So. Lituanica Ave.

CHICAGO, ILLINOIS

Tel.: FRontier 6-1882

PIGIAI IR SAUGIAI

PERKRAUSTAU BALDUS

VIETOJE IR IŠ TOLIAU

K. EIDUKONIS

Turiu naują didelį sunkvežimį, specialius įrankius ir apdraudas

6930 So. Talman, Chicago 29, Ill.

Tel. GRovehill 6-7096

SAUGUS BALDŲ PERKRAUSTYMAS

iš arti ir toli

NAUJAS 1955 M. SPECIALUS DIDELIS SUNKVEŽIMIS.

Pigus, sąžiningas patarnavimas

Šaukite:

R. ŠERĖNAS

4546 SO. WOOD STREET

Chicago 9, Ill. Tel.: VI 7-2972

TONIKAS VIDURIAM

Čia yra naminė gyduolė: mišinys šaknų, žolių ir sėklų. Ji vartojama arbatos formoje nuo šių ligų: skilvio nevirškinimo, inkstų (kidneys), odos išbėrimo, gerklės užkimimo, plaučių uždegimo, vidurių liuosavimo, pūslės ligų, širdies supykimo, šiurpuliavimo, prešalimo, dieglių, reumatizmo, bronchito, rožės, riemens deginimo, galvos skaudėjimo, sąnarių gėlimo, ir nuo daugelio kitų vidurių ligų. Šios arbatos svaras kainuoja $4.00.

ALEXANDER'S CO.

414 BROADWAY

South Boston 27, Mass.

SOPHIE BARCUS

★

RADIJO VALANDA

Iš Stoties W. G. E. S.

1390 kilocycles

Kasdien: Pirmadienį iki Penktadienio nuo 8:45 iki 9:30 ryto. Šeštadieniais nuo 8:30 iki 9:30 ryto.

Ir kas pirmadienį nuo 7:00 iki 8:00 valandos vakaro.

Sekmadienį 8:30 — 9:30 val. ryto iš stoties WOPA, 1490 kilocycles.

Tel.: HEmlock 4-2413

7121 SO. ROCKWELL ST

Chicago 29, Illinois

— Mažieji lietuviukai tremtyje nori mokytis. Padėk jiems savo auka!

PASIRINK GERĄ VIETĄ SAVO SANTAUPOMS

- Universal Savings and Loan bendrovei sueina 32 metai nuo įsikurimo.
- Tikslas šios bendrovės yra suteikti galimybę taupytojams dėti savo santaupas: pirkimui nuosavybės, apsaugai nuo nedarbo, suteikti mokslą savo vaikams ir kitokiems reikalams.
- Čia visų indėliai yra apdrausti iki $10,000.00.
- Ši bendrovė yra narys Federal Home Loan Banko, kuris suteikia galimybę, reikalui esant, pasiskolinti dideles sumas iki 35% turto.
- Kiekvienas taupytojas yra savininkas šios bendrovės.
- Mokame augštus dividendus ant indėlių 2 kartus metams, o kas atlieka paskirstome į atsargas.
- Pinigai įdėti prieš 10 dieną neša dividendus už visą mėnesį.
- Suteikiame paskolas pirkimui namų ant ilgų ir lengvų išmokėjimų.

UNIVERSAL SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

1800 SO. HALSTED STREET CHICAGO, ILLINOIS

Telefonas: HAymarket 1-2028

Atdara nuo 9 ryto iki 4 val. vakaro. Trečiadieniais uždaryta. Ketvirtadieniais atdara iki 8 val. vakaro. Automobilistams tuščias lotas šalimais.

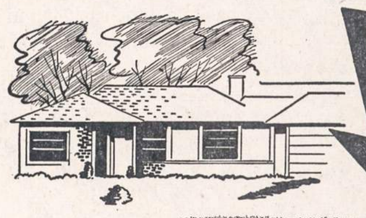

TAI OBALSIS, KURIS PER 50 METŲ DAUGELIUI SUTEIKĖ GERBUVI IR TURTĄ

50

PLANINGAS TAUPYMAS VISADA NEŠA GERUS DIVIDENDUS

1905 50 1955

MUTUAL Federal Savings AND LOAN ASSOCIATION

JOHN J. KAZANAUSKAS, President

Chartered and Supervised by the United States Government

2202 W. Cermak Rd., Chicago 8, Ill. Phone VI 7-7747

Įstaigos valandos: Kasdien nuo 9 ryto iki 5 val. po pietų, Ketvirtad. nuo 9 val. ryto iki 8 val. vakaro. Trečiad. visai neatidaroma.

Miami, Fla.

Lietuvių Klubas

MLAP Klubas jau 9 metai gyvuoja. Jį suorganizavo T. Benney, J. Ratkus, J. Sharp ir kt. lietuviai. Įkurtas 1946 m. vasario 23 d. Tada nebuvo klubo narių tarpe jokių politinių nesusipratimų; klubas turėjo 162 narius.

Bet paskutiniu laiku atsirado didelės neapykantos: vieni kitus pravardžiuoja bolševikais, dypukais ir dar kitaip. Ir statomą klubą įvairiai išjuokė. Bet jau 2 metai kaip klubo namas pastatytas. Kurie nepritarė klubui, jo nesuardė, daugumas pasišalino, o keli pasilikę jau taikosi.

Klubas per 2 metus jau atmokėjo $6,000 skolos. Atrodo, kad lietuviai dabar gali pasidžiaugti šiuo klubo pastatu. Čia dabar ne sarmata pasisakyti, kad esi lietuvis. Čia lietuviai pasižymi energinga veikla.

Klubo ižd. J. Ratkus

PADĖKA

Širdingai dėkoju giminėms ir draugams už gėles ir visiems Miami lietuviams, dalyvavusiems mano mylimo vyro Zigmo Kielos (James Kelly) laidotuvėse.

Širdingai ačiū p. J. Stevenson ir p. F. Rodgers už visokeriopą pagalbą, suteiktą man mano sunkioje gyvenimo valandoje. Taipgi širdingai dėkoju Miami Lietuvių Klubui, Miami Sandaros kuopai ir Rockfordo draugams už gėles.

Nuliūdusi žmona

Č. Kiela

NAUJIENOS
THE LITHUANIAN DAILY NEWS
Published Daily Except Sunday by The Lithuanian News Pub. Co., Inc.
1739 South Halsted Street, Chicago 8, Ill. HAymarket 1-6100

Entered as second-class matter March 7, 1914 at the Post Office at Chicago, Ill., under the Act of March 3, 1879.

Subscription Rates:
$9.00 per year in Canada
$9.00 per year outside of Chicago
$10.00 per year in Chicago
5 cents per copy.

Užsakymo kaina:
Chicagoje—paštu:
Metams $10.00
Pusei metų $5.50
Trims mėnesiams $3.00
Vienam mėnesiui $1.25
Chicagoje per išnešiotojus:
Viena kopija ..... 5c.
Savaitei ..... 30c.
Mėnesiui $1.25

Jungtinėse Valstybėse, ne Chicagoje:
Metams $9.00
Pusei metų $5.00
Trims mėnesiams $2.50

Užsieniuose:
Metams $11.00
Pusei metų $5.50
Trims mėnesiams $3.00

Naujienos eina kasdien, išskiriant sekmadienius. Leidžia Naujienų Bendrovė, 1739 S. Halsted Street, Chicago 8, Illinois. Telef.: HAymarket 1-6100.

Pinigus reikia siųsti pašto Money Orderiu kartu su užsakymu.

Kelionė į Belgradą

Vyriausieji Kremliaus šulai šio mėnesio gale važiuos į Belgradą, Jugoslavijos diktatoriaus Tito aplankyti. Važiuos Nikita Chruščiov, SSRS komunistų partijos pirmasis sekretorius (tikrasis "bosas"); Nikolai Bulganin, SSRS ministerių tarybos pirmininkas (atseit, premjeras); Anastasi Mikojan, pirmasis premjero pavaduotojas ir buvęs užsienio prekybos ministeris, ir keli kiti.

Tai pirmas kartas per paskutinius 7 metus, kad tokie aukšti Sovietų Rusijos diktatūros atstovai vyksta į Jugoslaviją.

Pasaulio komunistų vadai ir Sovietų Sąjungos valdžia 1948 metais prakeikė Josipą Broz-Tito, kai jisai atsisakė vykdyti Kominformo (komunistų tarptautinės informacijos biuro) nutarimus, kuriais visi Rusijos satelitai buvo įpareigoti vesti savo kraštuose tokią ekonominę politiką, kokią jiems padiktuos Maskva. Jugoslavija turėjo plėsti savo žemės ūkį ir siųsti jo produktus Rusijon, o iš Rusijos imti, Maskvos nustatytomis aukštomis kainomis, pramonės gaminius. Priėmus šitokią Kremliaus programą, Jugoslavija būtų buvusi paversta Rusijos kolonija.

Diktatorius Tito tam pasipriešino, buvo išmestas iš Kominformo ir apšauktas komunizmo išdaviku, nukrypusiu nuo tarptautinės linijos į buržuazinį nacionalizmą. Sovietų valdžia ne tik nutraukė su juo diplomatinius bei ekonominius santykius, bet įsakė visiems savo satelitams boikotuoti Jugoslaviją ir provokuoti konfliktus su ja. Jusgoslavijos viduje ištikimi Maskvai komunistai kurstė žmonių pasipriešinimą Tito diktatūrai.

Tačiau Jugoslavijos režimui atėjo į pagalbą Jungtinės Valstybės ir kitos Vakarų šalys, nepaisydamos to, kad tas režimas pasiliko diktatoriškas ir komunistiškas. Vakarams atrodė svarbiau pagilinti skilimą sovietų imperijoje, negu siekti Jugoslavijos žmonių išlaisvinimo. Iš Amerikos Tito režimas gavo šimtus milijonų dolerių.

Šitos Vakarų "realios politikos" dėka, Tito atsilaikė prieš Maskvą ir prieš savo kaimynus, kurie visokiais būdais stengėsi jam pakenti, bet vis dėlto nedrįso pulti jį ginkluotomis jėgomis, žinodami, kad jo kariuomenė stipresnė ir turi daugiau ginklų. Palaipsniui ir Maskvos įtužimas prieš "išdaviką" Tito atvėso; o pernai ji pati pasisiūlė atnaujinti diplomatinius santykius su Jugoslavija. Dabar rengiasi padaryti vizitą Jugoslavijos diktatoriui patys Sovietų Sąjungos valdovai.

Aišku, kad Tito turi pagrindo didžiuotis, laimėjęs pergalę ant "nenugalimos" sovietų diktatūros.

Jie, žinoma, važiuos pas jį ne tik paviešėti. Jie stengsis grąžinti Tito į savo imperijos orbitą arba bent atitraukti jį nuo Vakarų. Bet Tito pranešė Jungtinėms Valstybėms, kad Jugoslavija ir toliau pasiliksianti drauginga laisvosioms tautoms. Jisai yra pasirašęs bendro apsigynimo sutartis su Graikija ir Turkija, kurios yra Š. Atlanto Sutarties Organizacijos nariai.

Kremlius keičia savo politiką, įsitikinęs, kad jėga ir grasinimais jisai negali užkarti savo valią Europai. Jo viešas nusilenkimas Jugoslavijai padrąsins ir pavergtąsias tautas reikalauti daugiau teisių. Maskvos grobuoniai turės padaryti ne vieną nuolaidą savo aukoms.

Kad tik vėl neapsvaigtų pataikavimo nuotaikomis didžiosios Vakarų demokratijos!

Skirtumai

Bendra nuomonė yra tokia, kad Sovietų Rusijos valdžia davė stambių nuolaidų Austrijos taikos klausimu, turėdama galvoje Vokietiją. Ji nori, kad vokiečiai reikalautų susitarimo su keturiomis didžiosiomis valstybėmis panašiomis sąlygomis, kaip tos, kurios yra išdėstytos Austrijos taikos sutartyje.

Pagal tas sąlygas, suvienytoji Vokietija turėtų atsisakyti nuo Vakarų Europos Unijos apsiginklavimo sutarties, pasitraukti iš NATO ir prižadėti nesidėti į jokias karo sąjungas. Vakaruose kai kas mano, jog projektuojamajai Keturių Didžiųjų konferencijai kaip tik ir bus pateiktas šitoks Vokietijos taikos planas. Ar vakariečiai galės jį atmesti? Jei atmestų, tai dauguma vokiečių pakryptų Rusijos pusėn.

Bet čia užmirštama, kad tarp Vokietijos ir Austrijos yra didelis skirtumas. Austrija nebuvo politiškai sukaldyta; rytinė jos zona nebuvo atskirta Geležinės Uždanga nuo kitų jos sričių. Austrija seniai turi vieną parlamentą, demokratiniu būdu išrinktą visų krašto gyventojų, ir vieną vyriausybę. Austrijos sienos nėra pakeistos.

Norint pritaikyti Austrijos taikos sąlygas Vokietijai, reikėtų pirma suvienyti rytinę Vokietiją su vakarine, **likvidavus komunistinį režimą**, per dešimtį metų šeimininkavusį sovietų zonoje. Tai reikštų palikti be duonos tūkstančius Kremliaus parazitų, vokiškų ir rusiškų, mintančių svetimu turtu. Ir kartu tai būtų didelis moralinis smūgis visam komunizmui, kai rytinės Vokietijos žmonės, gavę progą laisvai balsuoti, išsluotų komunistus iš valdžios, nes tada būtų visiems aišku, kad ta bolševikų durtuvais įsteigtoji "liaudies demokratija" buvo smurto ir apgaulės kūrinys.

O jei Maskva iš bėdos ir leistų daryti tokią skaudžią operaciją, tai iki taikos sutarties su Vokietija dar vistiek būtų toli. Prieš pradedant taikos derybas su Vokietija, reikia žinoti, kur prasideda ir baigiasi jos sienos. Žymūs plotai vokiečių teritorijos buvo perleisti karo metu Rusijai ir Lenkijai. Londonas ir Washingtonas yra pakartotinai sakę, kad tų karinės administracijos nutiestų linijų jie nelaiko pastoviomis sienomis. Jų nenori pripažinti ir vakarinė Vokietija. Bet ar Maskva gali dabar versti lenkus grąžinti Vokietijai tas buvusias jos žemes ir paversti juos savo priešais?

Vargiai; bent ne dabartiniu laiku. Abejotina taip pat, ar pati Sovietų Rusija yra pasiruošusi atsiimti savo kariuomenę iš Karaliaučiaus, Tilžės ir kitų sričių Rytprūsiuose.

Valstybės sienų nenustačius, negalima derėtis su ja dėl taikos sutarties. O juk **derėtis** su ja reikės, nes didesnioji Vokietijos dalis jau nebėra okupantų valdoma.

Tačiau Vokietija skiriasi nuo Austrijos dar ir tuo, kad ji (Vokietija) yra viena stambiausiųjų ir pramoningiausiųjų šalių Europoje. Suvienytoji Vokietija turės apie 70 milijonų gyventojų. Yra nesąmonė manyti, kad tokia didelė ir ekonomiškai galinga tauta gali pasilikti ilgesnį laiką be stiprios ginkluotos jėgos, tuo tarpu kai visi jos kaimynai bus apsiginklavę nuo kojų iki galvos!

Jei bolševikai tiki, kad Keturių Didžiųjų konferencijoje jie sugebės pravesti "austriško tipo" taikos sutartį su Vokietija, tai jie save apgaudinėja. Bet, greičiausia, jie mėgins apgauti **kitus**, kalbėdami apie taiką su "neutralizuota" Vokietija.

Vakarų demokratijos neprivalo save tuo baubu gązdinti. Savo grobuoniška politika bolševikai užkirto sau kelią į tikrą taiką su Vokietija.

K. T. DUBYSA

Tautos Atstovų Aktas

Prieš 35 metus (1920. V. 15.) susirinko pirmasis Lietuvos valstybės Steigiamasis Seimas.

Jo nariai buvo išrinkti laisvais ir demokratiniais rinkimais, atstovavo visus sluogsnius, pažiūras ir pakraipas. Po seimo atidarymo ceremonijų, pirmininko išrinkimo ir kitų formalumų atlikimo, pirmasis Steigiamojo Seimo pirmininkas A. Stulginskis perskaitė istorinį aktą, kuris pradėjo naują teisinę Lietuvos valstybės gyvenimo ir valdymosi erą.

Visiems tautos rinktiems atstovams stovint, jaudinantis, Seimo pirmininkas prabilo: "Lietuvos Steigiamasis Seimas, reikšdamas Lietuvos žmonių valią, proklamuoja esant atstatytą Nepriklausomos Lietuvos Valstybę, kaipo demokratinę respubliką, etnografinėm sienom ir laisvą nuo visų valstybinių ryšių, kurie yra yra buvę su kitom valstybėm."

Aktas nebuvo kurios nors partijos ar luomo paskelbimas, bet visos Tautos žmonių valios, ryžto ir nusistatymo dekleracija pasauliui. Kiekvienas paskelbto akto žodis, raidė, mintis, buvo paremta viso krašto žmonių valia, pritarimu ir besąlyginiai remiami.

Nauja era Lietuvos istorijoje.

Lietuvių tautos istorinės raidos pradžia siekia gilią senovę. Kaip ir visų valstybių, taip ir Lietuvos santvarka, anais laikais buvo monarchinė. Senovėje žmonės nesuprato demokratinės santvarkos — viso krašto žmonių valdymo.

Lietuvos valdovų (po Vytauto) neryžtingumas, unijų pragaištingumas, savitarpinis tautos valdančiųjų sluogsnių nesutarimas, svetimų įtakų sustiprėjimas, kraštą susilpnino, jėgas suskaldė . Tuo pasinaudojo priešai. Kraštą pavergė, laisvę suvaržė ir ilgam laikui uždėjo priespaudos naštą. Nors tautoje laisvės liepsnelė nebuvo užgesinta, bet apie šimtmetį negalėjo stipriau suliepsnoti. Tyli kova tęsėsi, kovotojų eilės augo, pasiruošimas brendo, laiko tekmė ir tautos nusistatymas brandino vaisius, kurie rūpestingai ir atsargiai nokinami sulaukė termino laimingam nuraškymui.

1918 m. vasario mėn. 16 d. Tautos Taryba sovo deklaracija paskelbė, o 1920 gegužės 15 d. Steigiamasis Seimas patvirtino, kad krašto santvarka yra demokratinė respublika, laisva nuo visų valstybinių ryšių, laisva nuo kitų priklausomybės. Atskira tauta, nauja santvarka.

Steigiamojo seimo aktu buvo pakeista ilgų amžių Lietuvos valdymosi tvarka. Pirmą kartą Lietuvos istorijon buvo įrašytas naujas terminas — demokratinė respublika. Pirmą kartą kraštą pradėjo valdyti visi gyventojai. Šią garbingą ir istorinę misiją Tauta įgaliojo atlikti Steigiamojo Seimo atstovus, kurie prieš 35 metus, iškilmingai viso krašto žmonių valią išpildė, padėjo naujus valstybei teisinius pagrindus, įteisino nają valdymosi formą.

Tautos valia

Steigiamasis Seimas davė naują lietuvių tautai statusą pasaulyje. Virš 89% žmonių dalyvavo atstovų rinkimuose. Čia buvo pademonstruota tautos vienybė, laisvės troškimas, valia ir ryžtas patiems tvarkytis. Seiman buvo išrinkta 112 atstovų, kurie visi dalyvavo ir dirbo krašto gerovei, atstatymui.

Dar tebėra 17 atstovų gyvi laisvame pasaulyje. Skaitėme jų atsišaukimą spaudoje. Jų balsas, kaip tautos veteranų — parlamentarų, turi mus sujungti vienybės ir bendram darbui. Tegul uždega kiekvieną esantį laisvėje lietuvį toji dvasia, kuri degė renkant Steigiamojo seimo atstovus, nepriklausomybės paskelbimo ir kovos už ją laikotarpyje. Visi buv. Steigiamojo Seimo nariai turi moralinę teisę kreiptis į pasaulio parlamentarus su prašymu gelbėti lietuvių tautą nuo komunistų teroro ir padėti jai atgauti laisvę. Niekas negalės paneigti jiems teisę kalbėti tautos vardu, nes tauta juos buvo įgaliojusi padaryti istorinius sprendimus, kurie nėra iki šiol atšaukti.

—o—

Steigiamojo Seimo sukakties minėjimas Chicagoje įvyks gegužės 22 d., Lietuvių Auditorijoje (3133 S. Halsted St.), 2 val. popiet.

ALT nuomonė dėl Vliko būstinės ir jo stiprinimo

Per pasitarimą New Yorke, į kurį Vliką sudarančių grupių atstovų komisija pasikvietė ALT Vykdomąjį Komitetą, buvo paliesti šie pagrindiniai klausimai: 1) kaip sustiprinti Vliko autoritetą ir padidinti jo darbo efektingumą; 2) Vliko organizacija — ar reikia jį perorganizuoti; 3) Vliko būstinės klausimas — kelti jį į Ameriką ar palikti Europoje ar kaip kitaip sutvarkyti šį reikalą; 4) santykiai tarp Vliko ir Amerikos Lietuvių Tarybos. Diskusijų metu, kurios ėjo per tris posėdžius, aktingai dalyvaujant jose abiejų šalių atstovams, išryškėjo griežtas nuomonių skirtumas tarp tų, kurie stojo už Vliko kėlimą į JAV, ir tų, kurie tam yra priešingi. Šitas nuomonių skirtumas pasireiškė Vliką sudarančių grupių atstovų kalbose.

Trys ALT Vykdomojo Komiteto nariai šio klausimo griežtai nestatė, bet pabrėžė, kad jiems užvis daugiau rūpi sustiprinimas Vliko, su kuriuo ALT seniai kooperuoja Lietuvos laisvinimo darbe ir yra pasiryžusi ir toliau kooperuoti. Kiekvienas Vliko nepasisekimas arba jo autoritetą smukdąs įvykis, kiekvienas plačiąją visuomenę pasiekiąs Vliko narių tarpe konfliktas — neigiamai paliečia ir patį ALT darbą. Vliko sustiprinimo klausimas todėl yra pats svarbiausias.

Visiems sutikus, kad Vliką ne tik reikia palaikyti bei remti, bet ir stiprinti, buvo duotas iš ALT Vykdomojo Komiteto pusės šitoks neoficialus pasiūlymas:: — Reikėtų aiškiau skirti vykdomąjį Vliko organą nuo paties Vliko, kad Vlikas būtų, taip sakant, pakeltas. Vlikas turi pasilikti vyriausias kovojančios lietuvių tautos politinis organas. Jisai nustato bendrąją laisvinimo darbo kryptį ir prižiūri, kad tas darbas neiškryptų iš nustatytosios linijos. Į jį turėtų įeiti patys stambiausi, neabejotinos reputacijos ir visuomenės gerbiami asmenys, turį visišką pasitikėjimą savo srovėse arba grupėse. Vlikas sudaro Vykdomąją Tarybą, kuri už darbus jam yra atsakinga. Vliko nariai gali gyventi ten, kur jiems yra patogiau. Jie suvažiuoja kartą ar du kartus per metus ir posėdžiauja jų pačių pasirinktoje vietoje Europoje ar JAV-se. Vykdomoji Taryba sudaroma iš kompetentingų ir jos pareigoms tinkamų asmenų, kurie nebūtinai turi formaliai priklausyti grupėms, sudarančioms Vliką. Jie dirbą bendros atsakomybės pagrindu. Todėl turėtų būti neleistina, kad Vykdomosios Tarybos nariai trukdytų kits kito darbą arba neštų visuomenėn pasireiškiančius jų tarpe nuomonių skirtumus. Jokiam asmeniui, kuris nenori arba nemoka silidariai dirbti su kitais, neturėtų būti vietos Vykdomojoje Taryboje. Vlikas suteikia Vykdomajai Tarybai visišką iniciatyvos laisvę jo nustatytosios bendrosios darbo krypties ribose. Specialiems uždaviniams Vykdomoji Taryba skiria laikines ir pastovias komisijas ir nustato jų uždavinius.

Suprantama, kad Vykdomosios Tarybos nariai turėtų gyventi vienoj vietoj ir dirbti bendrose patalpose. ALT Vykdomojo Komiteto nuomone, Vykdomosios Tarybos būstinė privalo pasilikti Europoje, nes tik Europoje būdama Vykdomoji Taryba sugebės tinkamai orientuotis kasdien iškylančiose problemose, kurios liečia Lietuvos išlaisvinimo reikalą. Šitaip sutvarkius, Vliko kėlimo ar nekėlimo į Ameriką klausimas netenka savo aštrumo, nes pats Vlikas galėtų rinktis dažniau JAV-se negu Europoje, kai tuo tarpu jo vykdomasis organas būtų paliktas veikti ne per toli nuo Lietuvos. Būtų mažiau progų kilti nesusipratimams Vliko viduje, kai jisai nesikištų į kasdieninio darbo reikalus, atliekamus Vykdomojoje Taryboje.

Pagaliau politinės partijos ir rezistencineės grupės, sudarančios Vliką, turėtų susitarti teikti Vlikui moralinę ir visokią kitokią paramą. Jokia grupė, įeinanti į Vliką, negali dalyvauti Vlike ir tuo pačiu laiku jį puldinėti arba jam kenkti, kaip kad neretai yra elgiamasi dabar. —

— Vliką sudarančių politinių grupių išrinktoji Vliko būstinei išstudijuoti komisija, piriminkaujama pasižymėjusios veikėjos A. Devenienės, pasiteiravo Vliko pirmininką, kokie Vliko daromi žygiai tiriant galimumą persikelti į didesnę vietovę. Vliko pirmininkas raštu suteikė reikalingų informacijų.

Gautomis iš JAV žiniomis, grupių pasitarimas Vliko perkėlimo ar Europoje palikimo, jo sustiprinimo ir kitais svarbiaisiais rekalais numatomas sušaukti š. m. gegužės 14 d. New Yorke.

Kaip dabar atrodo Klaipėda ir Rytprūsiai

(Tęsinys)

Karaliaučiaus srityje

Europos Rytų ir Vidurio kraštų pabėgėliai, taip pat iš tų kraštų ištremtieji vokiečiai neseniai minėjo 10 m. sukaktį, kai jie dėl bolševikinės okupacijos turėjo palikti tėvų žemę. Vokiečių pabėgėlių laikraštis "Volksbote" Nr. 15-1955 m. aprašo, kaip prieš 10 metų buvo bolševikų užimtas Karaliaučius ir kaip dabar atrodo vad. "Kaliningrado sritis". Neseniai iš Heiligenbeil šiaurės Rytprūsiuose pabėgęs ukrainietis per laisvojo Berlyno siųstuvą taip apibūdino tą visą sritį: tai apsauginių bokštų, iki dantų ginkluotų sargybinių ir spygliuotų vielų kraštas. Kaliningrado sričiai tenka trys atstovai į RSFSR nuo Karaliaučiaus miesto ir po vieną — Baltiskio, Sovietsko ir Černiachovskio rinkiminių apygardų, tikriau — Piliavos, Tilžės ir Įsrutės. Tačiau klystų, kas manytų, kad Karaliaučiaus sritis turinti 900.000 gyventojų, kaip pagal tą atstovavimą tektų laukti. Net ir įskaičius Rytprūsiuose laikomas visas sovietines įgulas tiek jų nesusidarytų. Pernai išleistame sovietiniame ūkio vadovėlyje apie "Kaliningrado provinciją" buvo rašoma, kad sudaro toli į priekį išsikišusį karinį sovietų bastioną jų gynybos sistemoje prieš Vakarus. Prieš kiek laiko TSRS karo laivyno min. adm. Jumaševas, apžiūrėjęs Piliavos uostą, taip pat jį pavadino labai svarbia sovietine karo laivyno baze prieš "Vakarų imperialistų gresmę". Panašių pareišimų yra ir daugiau.

"Volksbote" rašo, kad tam Kaliningrado kariniam bastionui vadovaująs gen. Gorbatovas, atstovaująs Kaliningradui Aukščiausioje Taryboje Maskvoje, visagalis partijos vadovas Ščerbakovas ir 17 rajonų sekretorių. Švedų spauda, rašydama apie sovietinius įtvirtinimus tarp Aistmarių ir Kuršių Neringos, pastebėjo, kad tik viename 70 km ilgio Sembų gintarinio pajūrio ruože esą įtaisyta 11 radaro ir V ginklo stočių; Piliavos kanalas buvo gerokai pagilintas, o Klaipėdos uostas paverstas didele povandeninių laivų stotimi, apsaugota tinklais. Įsrutyje įtaisyta moderni bandymo stotis raketiniams ginklams. Be visos eilės sovietiniams naujokams skirtų kareivinių, taip pat yra įruoštos specialios apmokymo vietovės "liaudies demokratijų" kraštų karininkams ir puskarininkiams. Toj visoj sovietinėj karinėj sistemoj Karaliaučius užima ypatingą vietą.

Sovietų spauda skelbia, kad "Karaliaučiaus srityje" esą 66 sovchozai, 212 kolchozų, 67 MTS ir 70 žvejybos kolektyvų. Tačiau visur Rytprūsiuose, lygiai, kaip Pabaltijo kraštuose, siaučia tiesiog paniška šnipų ir visokių agentų baimė. Ne tik tam tikros Baltijos jūros vietovės, bet ir visas Lenkijos pasienis dieną ir naktį saugojamas karinių dalinių ar MVD sargybinių. Nors gyventojai tegali tik kalti 'išdirbio normas", valgyti (jei turi ką) ir miegoti, tuo tarpu nuo Piliavos iki Tilžės, nuo Gumbinės iki Heiligenbeil, kaip pažymi "Volksbote", per kiekvieną bolševikinę šventę skamba maršų muzika ir aidi Gorbatovo divizijų žingsniai.

Kiti vokiečių laikraščiai nurodo, kad Kuršių pamariais esą įkurdinta nemaža žvejų nuo Astrachanės, prie Piliavos — turkmenų, o apie Įsrutį — Volgos totorių. Įsrutyj, Piliavoj, Gumbinėj ir Tilžėj beveik visi namai sekvestruoti rusų. Juose daug kur įkurdinti rusai kariai ir apsauginiai.

Taip apie Klaipėdos miestą ir Rytprūsių šiaurinę sritį rašoma šiuose vokiečių pabėgėlių laikraščiuose. —E.

(Pabaiga)

Keitė vogtus paskolos lakštus

William M. Bratman, 1000 Lake Shore Dr., saugumo agentų buvo areštuotas ir kaltinamas 1954 metais išvogtų valstybės paskolos lakštų keitimu Belmont National banke, 3179 N. Clark St.

Bratman jau nuo seniau žinomas dalyvavimu Chicagos padugnių veikloje, kuriai vadovavo Ralph Capone, Anthony Accardo ir kt. Šį kartą jis kaltinamas nelegaliai iškeitęs $60,000 vertės paskolos lakštų.

UNITED PRESS-NAUJIENŲ Telephoto

JAV Valstybės sekr. Dulles nutraukė sevo kelionę į Vieną ir apsistojo Paryžiuje dėl to, kad vilkinami Austrijos sutarties pasitarimai. Jis čia dalyvavo Keturių Didžiųjų pasikalbėjimuose, kol sutartis bus paruošta pasirašymui. Dulles (dešinėje) kalbasi su Vakarų Vokietijos kancleriu Adenaueriu ir gen. Gruenther (centre) NATO komanduotoju.

Kaip save murzina

VILNIAUS RADIJO PUSVALANDIS UŽSIENIO LIETUVIAMS

Balndžio 5 d. per Vilniaus radiją į užsienio lietuvius prabilo Jonas Šimkus.

Sovietinės spaudos dienos proga Jonas Šimkus pasigyrė dabar pavergtosios Lietuvos spauda. Anot jo, dabar T. Lietuvos spauda žengianti pirmyn. Ji tobūlėja turiniu, savo apimtimi ir technika. Ją visi mėgsta ir labai skaito. Girdi, kaip buvo 1940 metais nusikratyta buožių parsidavėlės, nešvankios, amerikiečius pamėgdžiojančios spaudos, tai naujai pradėjusi eiti "Tarybų Lietuva" susilaukė 60 tūkstančių skaitytojų, tai yra tiek, kiek tuomet turėjo skaitytojų ėjusieji trys dienraščiai "Lietuvos Žinios", "Rytas" ir "Lietuvos Aidas". Jonas Šimkus nepasisakė, kad ir jis tuomet, anot jo, buvęs tos parsidavėlės spaudos bendradarbis, ir nutylėjo, kad visi tie trys dienraščiai ėjo du kartu per dieną; kad jie visi buvo gausiai iliustruoti, ir daugiau negu tris kartus didesni už dabar einančią komunistų "Tiesą" ir kad jie visi komunistų buvo uždaryti; jų spaustuvės nusavintos; jų bendradarbiai išvaikyti; jų trijų vieton komunistų buvo leidžiama keturių puslapių "Tarybų Lietuva" ir visiems buvusių trijų uždarytų dienraščių skaitytojams siuntinėjama. Štai kaip iš karto susidarė "Tarybų Lietuvos" tas 60 tūkstančių skaitytojų skaičius. Jonas Šimkus neprisiminė, kad jis buvo vienas tų, kurį komunistų partijos centro komiteto spaudos skyrius paskyrė "Tarybų Lietuvos" vienu iš redaktorių, ir tada taip juo pasitikėta, kad Lietuvos žmonių medžioklei jis buvo priskirtas vienai iš trejetuko komisijai Kaune, tai yra, komisijai žmones vergijon medžioti.

Toliau Jonas Šimkus sakė, kad dabar komunistų leidžiama keturių puslapių, be jokių geresnių spaudos technikos privalumų, kaip blynu iškepta "Tiesa" turinti du šimtu tūkstančių skaitytojų: tai tikrai mažai, nes "Tiesa" platinama ne vien tik spaudos agentų, bet jiems talkininkauja ir slaptos policijos agentai. Reikia tikrai turėti pilietinės drąsos atsisakyti šį komunistų dienraštuką neužžsiprenumeruoti. O antra, jau praslinko penkiolika metų, kaip Lietuvos žmonės komunistų vis "šviečiami", vis "prūsinami", o be to, srovine prasme dabar nėra kito pasirinkimo be komunistų spaudos, tai "Tiesos" skaitytojų būrelis pasigailėtinai menkutis.

Be šio dienraščio, Jonas Šimkus prisiminė, kad dar einą kiti savaitraščiai, žurnalai, o žemės ūkio reikalams skirtas dvidienis "Valstietis" turįs daug skatytojų — tiek, kiek turinti "Tiesa".

Nepriklausomojoj Lietuvoj taip pat ėjo įvairioms profesijoms skirti žurnalai, o ir mokslo įstagos pasirodydavo įvairiais savo leidiniais.

Nepriklausomojoje Lietuvoje mokytojai turėjo tris savo žurnalus: pažangieji, katalikai ir tautininkai, o dabar turi vieną. Mokytojų tautininkų žurnale bendradarbiavo taip pat dabartinis pavergtosios Lietuvos Mokslų akademijos viceprezidentas J. Žiugžda, kaip jam nepasisekė kartu su kitais leisti dar vieną mokytojams skirtą žurnalą. Žemės ūkio reikalams skirtas laikraštis tiek pat skaitytojų turėjo, kiek jų dabar turi tiems tikslams leidžiamas "Valstietis".

Bendrai, T. Lietuvos visa spauda technikos požiūriu dar iki šiol nėra pasiekusi Nepriklausomosios Lietuvos tada ėjusios spaudos technikos lygio, nors ji spausdinama tose pačiose spaustuvėse. Tenka spėti, kad arba kas geresnio tose spaustuvėse buvo išsigabenta Maskvon, arba tos spaustuvės jau nusidėvėjo, o jų atnaujinti nėra kuo. Taigi Jonas Šimkus, besigirdamas, kad T. Lietuvos spauda techniškai gerėjanti, šovė pro šalį. Iki šiol ji dar neprisivijo Nepriklausomosios Lietuvos spaudos technikos, o turinio požiūriu sovietinė lietuvių spauda visa šališka, komunistiška, skurdi ir šėlusiai nejvairi — kito pasirinkimo nėra.

Maskvos universitetui 200 metų

T. Lietuvos žmonės vis kuo nors masinami, maitinami tuščiaviduriais žiedais, verčiami rusų tautos idolus garbinti.

Štai dabar visais pašaliais pradedama visiems galvon kalti, kad Maskvos universitetas susilaukė net porą šimtų metų... Visos karvių melžėjos turi tai gerai įsidėti į galvą ir žinoti, kad per tuos du šimtu metų Maskvos universitetas išleido 80 tūkstančių įvairių specialistų. Tikras stebuklas! Stebuklas tik rusams, tikriau, gal tik rusams komunistams, bet ne kitiems.

Pasaulyje pirmo universiteto užuomazga šių dienų jo prasme yra 1158 m. dabartinėj Italijoj. Rusų komunistų dabar pavergtuose kraštuose universitetai bent keliais šimtmečiais anksčiau pradėjo veikti negu rusuose: Lietuvos universitetas Vilniuje pradėjo veikti 1578 metais, tai yra, tais metais, kai rusuose nebūta jokios aukštesnės mokyklos, o pradžios mokslas net ne visiems bajorams buvo prieinamas. Rusų carai, okupavę Lietuvą, uždarė Vilniaus universitetą ir lietuviams atėmė spaudą; Lietuvos pasienyj Karialaučiaus universitetas pradėjo veikti 1544 m. Dabar Prūsų Lietuvos žemes valdo rusai, ir Karaliaučiaus universitetas nustojo veikęs. Lenkijos Krokuvoj universitetas įsikūrė 1364; Estijoj — 1632 m. Vengrijos sostinėje Budapešte — 1475 m.; Ukrainos Lvovė — 1816 m.; Frankfurte prie Oderio — 1506 m. ir komunistų visaip niekinamoj Šiaurės Amerikoj pirmojo universiteto užuomazga prasidėjo 1693 m., o Yale universitetas pradėjo veikti 1701 m. Taigi, kai tik atsirado daugiau Šiaurės Amerikoj išeivių iš kitų kraštų, jie sukibo įsikurti mokslo židinį, kokio rusai pas save neturėjo.

Tad rusuose aukštojo mokslo židinys atsirado žymiai vėliau negu visose tose žemėse, kurių gyventojai dabar sovietinami, vergiami, naikinami ir komunistiškai "šviečiami", mokinami.

Maskvos universiteto poros šimtų metų sukaktuvių proga Lietuvos gyventojai bus mulkinami, jiems bus galvon kalamas tariamasis rusų tautos pranašumas prieš kitas tautas ir visokie rusų — komunistų parsidavėliai žiugždos, šimkai, venclovai, korsakai ir kiti čiauškės apie rusų tautos "didingus" laimėjimus, nutylėdami Vilniaus universiteto likimą ir bendrai lietuvių tautai padarytas ir daromas skriaudas to kaimyno, kuris ir dabar, komunizmo skraiste prisidengęs, skurdina Lietuvą ir kitus kraštus. Skurdina ir tyčiojasi: Vilniaus universitetas pavadinamas Kapsuko vardu, Karaliaučiaus universitetas uždaromas, o Donelaičio, Kanto, Zaunių, Jagomastų ir kitų Prūsų Lietuvos tėviškės gyventojai iki vieno pradanginti, skambia lietuvių kalba vadinamos vietovės pramintos rusų idolų ar kitais vardais. Ir didžiausiam pasityčiojimui tas kraštas įjungtas į Leningrado (Petrogrado) sritį, tai yra ten, iš kur jau virš priešpora šimtų metų prasidėjo ir išryškėjo rusų kolonijų politika, dabar pasiekusi iki šiol istorijoj negirdėtas žiaurybes ir šlykštybes.

a.

Koks buvo Mussolinis

Pastaruoju laiku vienas italų žurnalistas, Paulo Moneli, parašė susidomėjimą sukėlusią knygą apie žuvusį Italijos diktatorių Mussolini. Autorius jį aprašo nuo pat jaunųjų dienų iki jo gyvenimo galo, parodydamas, kokio jo būta "šiaudadūšio".

1942 m. liepos mėnesį Mussolinis buvo atvykęs į Cirenaiką, kad būtų liudytoju vokiečių armijos įžengimo į Kairą. Tada buvo po kritimo Tobruko, kurį paėmė "ašies" valstybės. Libijoje jau sėdėjo Egipto būsimasis gubernatorius. Tada kilo tarp Mussolinio ir Hitlerio ginčų dėl to, kas turėtų valdyti Egiptą.

Tuo tarpu ašies armija sustojo Egipte, nes aliantų povandeniniai laivai sulaikė jai degalo pristatymą, ir ašies tankai negalėjo pajudėti.

Moneli pasakoja, jog Mussolini įkūręs savo būstinę toli nuo fronto, nė kartą prie jo nepriartėdamas; niekas ir iš Mussolinio palydų nepriartėjo prie fronto. Bet kai po kelių savaičių Mussolinis grįžo iš Libijos į Italiją, visa Italijos spauda terašė apie tai, kaip jis visą laiką leidęs fronte ir pasižymėjęs nepaprasta strategija...

Autorius pateikia keletą būdingų italų diktatoriaus būdo smulkmenų. Tai kartą atvyko į jo štabą du šarvuočiai su anglų belaisviais. Mussolinis, gražia kolonialine uniforma pasipuošęs, keletą kartų apvažiavo automobiliu tuos šarvuočius, iš aukšto žvelgdamas į anglų belaisvius. Belaisviai nežinojo, kas jis. Po kurio laiko dučė paklausė vieną šių belaisvių palydovą italų karį, ar belaisviai nerodą neapykantos italams. Kareivis atsakė, kad ne. Į tai Mussolini pasakė: "Jei tik pastebėsite, kad jie rodo kiek neapykantos, galite juos šaudyti be įspėjimo". Moneli su ronija pastebi, jog tai buvęs vieintelis Mussolinio susitikimas su priešu...

Po pralaimėjimo ties Al-Alamein Mussolinis priėjo išvadą, jog karas pralaimėtas ir jo likimas užanspauduotas. Pasidarė nuliūdęs. Nuo to laiko jau negalėjo logiškai galvoti ir tapo bevaliu įrankiu Hitlerio rankose. Pasidarė atsiskyrėlis ir automatas. Didžiosios fašistų tarybos posėdy 1943 m. liepos 24 d. vienintelis jo atsakymas į priekaištus buvo: "Mane laimė apleido".

Dar 1932 m. Mussolinis žydų persekiojimą ir rasinę teoriją laikė kvailyste, bet pargrįžęs iš Vokietijos 1937 m. prisidėjo prie antisemitinės kampanijos ir priėmė rasinę teoriją. Buvo nepatenkintas karaliumi, kuris sakėsi užjaučiąs žydus. Įsakė slaptai ištirti, ar jo žentas grafas Ciano nėra kilęs iš žydų.

Apskritai Moneli vaizduoja Mussolinį buvusį žmogų silpno charakterio, brutalų ir bailų.

— Ar jau aukojai šio vajaus metu tremtiniams gelbėti?

DR. G. SERNER
LIETUVIS AKIŲ GYDYTOJAS
25 metų patyrimas
Tel.: YArds 7-1829
Pritaiko Akinius
Kreivas Akis
Ištaiso.
Ofisas ir Akinių Dirbtuvė
756 WEST 35th STREET
Valandos: nuo 10 iki 2, nuo 6 iki 8
Trečiadieniais tik susitarus.
Šeštadieniais nuo 10 iki 3 val. popiet

Dr. Kazimieras
MICHEL
Optometristas - Orthoptistas
Gydo nusilpusias ir nervuotas akis.
Egzaminuoja akis ir pritaiko akinius.
Išgydo kreivas akis be operacijos.
Įdeda netikrą — artificialę akį pagal sveiką. Praktikuoja per 39 metus.
Kalba lietuviškai.
4654 SO. ASHLAND AVENUE
Telefonas: YArds 7-6616
Nuo 9:30 val. ryto iki 8 val. vakaro.
Geras patarnavimas.

Dr. Ant. Rudokas, O. D.
tikrina akis, pritaiko akinius, keičia stiklus ir rėmus.
Telefonas: YArds 7-7381
Priima: Vakarais nuo 6 ir 9 val.
Šeštad. nuo 10 ryto iki 4 po pietų.
Treč. ir sekmad. pagal susitarimą.
4455 S. CALIFORNIA AVE., Chicago.

DR. S. VAITUSH, Opt.
Palengvins akių įtempimą, kuri esti priežastimi galvos skaudėjimo svaigimo arba aptemimo, nervuotumo, skaudėjimo, akių karščio Atitaisau trumparegystę ir toliregystę. Prirengiu teisingai akinius Visuose atsitikimuose egzaminavimas daromas su elektra, parodančia ma žiausias klaidas. Speciali atyda kreipiama į mokyklos vaikus.
VALANDOS:
Nuo 10:30 ryto iki 7:00 vakaro.
Šeštadieniais iki 4 val. vakaro.
Trečiadienį ir sekmadienį uždaryta
4712 S. ASHLAND AVE.
YArds 7-1373

Sutvarkykite Laiku Savo Automobilį
COMPLETE AUTO SERVICE
4542-44 SO. WESTERN AVENUE Tel.: CLiffside 4-0079
Sav. Stasys Dapkus, prityręs mechanikas turįs moderniausius įrengimus, gerai ir nebrangiai pataiso karoseriją ir nudažo taip pat sureguliuoja motorą, kad tau piau naudotų benziną ir alyvą. Jis šioje srity dirba nuo 1936 m., taip kad jo darbu būsite patenkinti. Namų tel.: WA 5-7580.

Lietuvių Taupymo ir Skolinimo Bendrovių Lygos Nariai
kuriose kiekvieno santaupos yra apdraustos iki $10,000.00, o namų paskolos duodamos lengvomis sąlygomis.
CHICAGO SAVINGS & LOAN ASSN.
6234 SOUTH WESTERN AVE. CHICAGO 36, ILLINOIS
CRANE SAVINGS & LOAN ASSN.
2555 WEST 47th STREET CHICAGO 32, ILLINOIS
DISTRICT SAVINGS & LOAN ASSN.
3430 SOUTH HALSTED STREET CHICAGO 8, ILLINOIS
ST. ANTHONY SAVINGS & LOAN ASSN.
1447 SOUTH 49th COURT CICERO 50, ILLINOIS
UNIVERSAL SAVINGS & LOAN ASSN.
1800 SOUTH HALSTED STREET CHICAGO 8, ILLINOIS

BUICK'AS
LIETUVIŠKAS
AUTOMOBILIS

Dr. Juzė ir Dr. Kęstutis AGLINSKAI
GYDYTOJA-JAS IR CHIRURGĖ-GAS
2300 WEST 51st STREET
VALANDOS:
Pirm., antrad. 10-12, 2-4 ir 6-9 popiet.
Ketvirtad., penktad. 2-4, 6-9 popiet.
Šeštadieniais 10-2 val. popiet.
Tel. ofiso: PRospect 6-1795
Rezid.: GRovehill 6-5603

DR. ANNA BALIUNAS
AKIŲ, AUSŲ, NOSIES IR GERKLĖS LIGOS
PRITAIKO AKINIUS
6322 SO. WESTERN AVENUE.
Valandos: Antradieniais ir penktadieniais nuo 7 ligi 9 val. vakaro.
Šeštadieniais nuo 10 ligi 12 ir nuo 1 ligi 3 valandos po pietų.
Kitu laiku tik susitarus.
Ofiso telef.: PRospect 8-3229
Rezid. telef.: WAlbrook 5-5076

Tel.: PRospect 8-1717
DR. S. BIEŽIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3148 WEST 63rd STREET
Val.: kas dieną po pietų 1-3; vak. 7-8 tiktai antradieniais ir penktadieniais.
Trečiad. ir sekmad. ofisas uždarytas.
Rez.: 3241 WEST 66th PLACE
Phone: REpublic 7-7868

Tel.: YArds 7-3526 — YArds 7-7410
DR. G. J. BYLAITIS
Spec. smegenų ir nervų ligos.
Val.: antr. ir ketv. 7:30 iki 8:30 P. M.
Šeštad. 12:30 iki 4:00.
Kitomis dienomis tik susitarus.
DR. J. G. VALAITIS
Val.: kasdien 6:30-8:30, šešt. 4-6.
4038 SO. ARCHER AVENUE

DR. PETER BRAZIS
PHYSICIAN AND SURGEON
2434 WEST 71st STREET
CHICAGO, ILL.
Teiefonai:
Ofisas: HEmlock 4-5849
Rezidencija: HEmlock 4-2324
OFISO VALANDOS:
Pirmad., Ketvirt. ir Penktadienį nuo 1-4 ir 7-9, Antrad. nuo 1-5, Trečiad. ir Šeštadienį tiktai susitarus.

Ofiso telef.: VIrginia 7-0036
Rezidencijos: BEverly 8-8244
DR. T. DUNDULIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4157 ARCHER AVENUE
Ofiso valandos:
Nuo 2—4 ir nuo 6—8:30 val. vakaro.
Šeštadieniais nuo 2 iki 4 po pietų.
Trečiadieniais pagal sutartį.

Tel. ofiso: VI 7-0600; rez. RE 7-6867
DR. BR. GAIŽIUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4055 ARCHER AVENUE
(Kampas Archer ir California Ave.)
VAL.: 2—4 po pietų ir 6—8 vakare, šeštadieniais 2—7 p.p., išskyrus sekm.

Telef. Ofiso ir rezid. WAlbrook 5-3388
DR. S. GEŠTAUTAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2624 West 71st Street
(Kampas 71 & Talman Ave.)
Priėmimo valandos: Kasdien nuo 10-12 prieš piet; 1-3 p.p. ir nuo 6-9 vakare. Sekmadieniais tik susitarus.

Rezid. telef.: INterocean 8-8732
Ofiso telef.: INterocean 8-7654
DR. K. GUDAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Chirurgija ir moterų ligos
10756 SO. MICHIGAN AVE.
Val.: Kasdien 9-12 val. ryto, 1-4 val. p. p., ir 6-8 val. vak., išskyrus trečiad. Šeštad 10-3. Kitu laiku — susitarus.

Rezid. tel.: STewart 3-4511
Ofiso telef.: YArds 7-1166
DR. J. GUDAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
756 WEST 35th STREET
Kampas Halsted ir 35-tos gatvės
Valandos: 1-4 p. p. ir 6:30-8:30 val. kasdien. Trečiadieniais uždaryta.
Šeštadieniais nuo 1 iki 4 po pietų.

DR. A. JENKINS
PHYSICIAN AND SURGEON
(Lietuvis Gydytojas)
2500 WEST 63rd STREET
Ofiso val.: kasdien nuo 2—4 po pietų ir 7:30—9 vakaro.
Trečiad. ir šeštad. uždaryta.
Ofiso telefonas: PRospect 6-3838
Rezid. telefonas: REpublic 7-9199

GRovehill 6-1595
Dr. Aldona A. Juska
AKIŲ LIGŲ SPECIALISTĖ
IR PRITAIKO AKINIUS
Valandos: 9-12, 7-9 pagal susitarimą, išskyrus trečiadienius ir šeštadienius.
2422 W. MARQUETTE ROAD

Ofiso ir buto telef.: OLympic 2-1381
DR. F. V. KAUNAS
DR. J. VAITAITIS
GYDYTOJAI IR CHIRURGAI
1407 SO. 49th COURT, CICERO
Kasdien 10—12 ryto ir 5—8 val. vak.
Šeštadieniais 10—2.

Tel.: ofiso GR 6-4322. Rez.: HI 5-2626
DR. JOSEPH W. KADZEWICK
(LIETUVIS)
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Priėmimo valandos tiktai susitarus: nuo 2 iki 4 v. p. p. ir nuo 7 iki 9 vakaro, išskyrus trečiadienius.
MANOR MEDICAL ARTS BUILDING
6400 SO. KEDZIE AVE.

Telef.: Ofiso ir buto OLympic 2-4159
DR. P. KISIELIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4938 W. 15th Ave., Cicero, Ill.
Kasdien 1-3 val. ir 6-8 val. vakaro.
Šeštadieniais 12—4 val.
Butas: 1526 So. 49th Ave., Cicero, Ill.

Ofiso telefonas: LAfayette 3-3210
Jei neatsiliepia šaukite KEdzie 3-2868
Dr. Emily V. KRUKAS
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
4146 SO. ARCHER AVENUE
Val.: kasdien po pietų nuo 12—2:30
Daily afternoons.
Vakarais: pirmad., antrad., ketvirtad 6—8:30. Trečiadieniais tik susitarus.

Dr. A. Valis - Labokas
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Spec. Moterų Ligos
3267 SO. HALSTED STREET
Telefonas: DAnube 6-1125
Valandos: 1-4 ir 6-8 vakaro.
Šeštadieniais 1-4 val. po pietų.

Telefonai: Ofiso GRovehill 6-5399
Rezidencijos: PRospect 6-4732
DR. A. MACIŪNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Spec. chirurginės ligos
2423 WEST 63rd STREET
(kampas 63rd ir Artesian)
OFISO VAL.: 2-4 ir 6-8 val. po pietų kasdien. Šeštadienį 2-4 val.
Trečiadieniais ir sekmad. uždaryta.

DR. CONSTANCE O'BRITIS
PHYSICIAN AND SURGEON
2408 WEST 63rd STREET
Tel.: HEmlock 4-5524
Hours by appointment only.

Dr. Juozas PAUKŠTYS
DANTŲ GYDYTOJAS
4253 ARCHER AVENUE
(įėjimas iš Whipple St.)
Valandos: kasdien 10-12, 2-6 p. m. 7-9 p. m. Šeštadieniais 10-12.
Trečiadieniais uždaryta.
Tel.: LA 3-4949, namų CE 3-7786

DR. STRIKOL
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4645 SO. ASHLAND AVENUE
Ofiso valandos: nuo 2—4 ir 6—8;
Ser., Subat. ir Nedėl. tik susitarus.
Ofiso telefonas: YArds 7-4787
Namų telefonas: PRospect 6-1930
Jei neatsilieps viršutiniai telefonai, šaukite MIdway 3-0001

Tel. ofiso: CLiffside 4-2896
Rez.: LAfayette 3-1172
DR. P. STRIMAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1724 WEST 47th STREET
(kampas 47th ir Hermitage)
Priėmimo val.: 2-4 ir 6-9 val. po pietų, šešt. 2-6 v. p.p., išskyrus sekmadienius.

Telefonai: ofiso CLiffside 4-0253
Rezidencijos: GR 6-8876
DR. A. Z. ŠAULYS
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
4645 S. ASHLAND AVE. (kamb. 211)
Pirm., Antr., Ketv. ir Penktad. 6:30—8:30 val. vak. Šeštadienį 2—4 v. p. p.

DR. VYT. TAURAS-TUPČIAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika, spec. Moterų ligos.
Ofisas ir rezidencija: 2410 W. 51st St.
(antras namas nuo Western Ave.)
Ofiso ir rezid. telef.: PRospect 8-1223
Ofiso val.: Pirm. 8 — 10 v. v. Antr., Treč. ir Penkt. 6—9 v. v. ir Ketv. ir Šeštadienį 2—4 val. po pietų.

DR. V. P. TUMASONIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
CHIRURGINĖS LIGOS
Ofiso telef.: HEmlock 4-2123
6255 SO. WESTERN AVENUE
Rezid. telef.: PRospect 6-8484
Val.: 2-4 po pietų ir 7-9 vak. Šeštad. 2-4 po pietų. Treč. ir sekm. uždaryta.

Tel.: ofiso ir rez. PRospect 6-9400
Dr. Ona Vaškevičius
(VAŠKEVIČIŪTĖ)
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
6248 SO. KEDZIE AVENUE
Val.: kasdien nuo 1—3 popiet ir nuo 6—8 val. vakaro; šeštad. 1—4 popiet; trečiadienį ir kitu laiku tik susitarus.

Tel.: ofiso VI 2-1581; rez.: VI 2-0742
DR. V. VILEIŠIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
802 WEST 31st STREET
(kampas Halsted ir 31-os gatvių)
Priėmimo valandos: 2-4 ir 6-8 val.
Šeštadieniais 2-4 val. po pietų.
Sekmadieniais uždaryta.

DR. BRUNO J. ZUBRICK'AS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2951 WEST 63rd STREET
(netoli Sacramento Ave.)
Valandos: 2—4 po pietų ir 7—9 vak., trečiad. ir sekmad. pagal susitarimą.
Telefonas: HEmlock 4-7899
Namų tel.: HIlltop 5-2557

P. ŠILEIKIS, O. P.
ORTHOPEDAS-PROTEZISTAS
Aparatai - Protezai, Med. Bandažai. Speciali pagalba Kojoms (Arch Supports) ir t. t.
Val.: 9—4 ir 6—8. Šeštadieniais 9—1.
ORTHOPEDIJOS TECHNIKOS LAB.
1911 W. 59th St., Chicago 36, Illinois
Tel.: PRospect 6-5084

Aleksas Brinas
GENERAL CONTRACTOR
- Naujų namų statyba
- Namų remontavimas
- Vidaus įrengimai
- Garažų statyba

20 metų patyrimas
Greitas ir sąžiningas darbas
4339 S. Hermitage Ave.
FR 6-3922 LA 3-9719

1% BONAS EXTRA UŽ SANTAUPAS

Pradedant naujus 1955-tus metus, CHICAGO SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION įsteigia NAUJĄ BONŲ SKYRIŲ. Šiame skyriuje, be mūsų nuolatinio aukšto dividendo, taupytojas dar gaus iki 1% extra bonusą. Ypatingai šis skyrius taikomas ir skiriamas vaikams bei jaunuoliams. Bet suaugusieji taip pat yra kviečiami juo pasinaudoti.

Kviečiame tėvus atidaryti bonų sąskaitą savo vaikams pačioje jų jaunystėje. Paaugusius atsiveskite į mūsų raštinę. Supažindinkite juos su taupymo svarba. Tegu jie patys, Jūsų priežiūroje, tvarko savo taupymo reikalus. Tai bus geriausia ateities dovana, kokią galite duoti savo vaikui. Jei norite platesnių informacijų, tai pašaukite arba patys atsilankykite į mūsų raštinę. CHICAGO SAVINGS yra pirmoji taupymo bendrovė visoje pietinėje miesto dalyje, kuri yra atidariusi tokį svarbų taupymo skyrių.

Padėkite taupomus pinigus į šią progresyvę, tvirtą — su viršum 14½ milijonų dolerių — taupymo bendrovę, kurioje visi indėliai yra apdrausti iki $10,000.00... Kur norimi pinigai taupytojams yra išmokami pagal pareikalavimą ir kur be pertraukos duodamas aukštas dividendas.

Indėliai padėti iki 15-tos šio mėnesio dienos gaus dividendą už pilną mėnesį.

VALANDOS: Pirmadieniais nuo 12 iki 8 val. vakaro. Antradieniais ir Penktadieniais nuo 9 iki 4 valandos po pietų.
Ketvirtadieniais nuo 9 iki 8 val. vakaro. Trečiadieniais uždaryta visą dieną. Šeštadieniais nuo 9 ryto iki 2 val. po pietų.

CHICAGO SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION
6234 SO. WESTERN AVENUE JOHN PAKEL, Prezidentas Telef.: GRovehill 6-7575

Vinco Krėvės kelionė į Maskvą vaizduojama "Pagundoje". Šį įdomų aprašymą ir V. Mykolaičio, V. Maciūno, A. Senno straipsnius apie Vinco Krėvės kūrybą, rasite knygoje — Vincas Krėvė Mickevičius. Jos kaina $1.00.

Užsakymus adresuokite:
NAUJIENOS
1739 S. Halsted Street,

IŠ CHICAGOS IR APYLINKIŲ

Vandens tiekimas priemiesčiams

Chicagos meras pareiškė, kad ieškoma priemonių pakelti vandens, kurį miestas tiekia priemiesčiams, kainoms. Jo žodžiais, iš Chicagos rezervuarų vanduo tiekiamas priemiesčiams už tokią pat kainą, kokią moka miesto gyventojai. Tuo tarpu priemiesčiai savo ruožtu vandenį pardavinėja brangiau, gaudami nemažą pelną.

Mero įsitikinimu, turėtų būti leista ir Chicagai pasinaudoti šiomis priemiesčių pajamomis. Dabartinis vandens naudojimo įstatymas draudžia miestui imti brangesnes kainas už vandenį, teikiamą priemiesčiams.

O'Hare aerodromas komerciniam naudojimui

Miestas sudarė sutartį su oro linijų kompanijomis panaudoti O'Hare aerodromą komerciniams skridimams, kurie šiuo metu per daug apkrauna Midway aerodromą, sudarydami pavojų nusileidžiantiems ir pakylantiems lėktuvams.

Sutartis praktiškai bus panaudota nuo rugsėjo 1 d. Ekspertų teigimu, pradžioj apie 10% skridimų galės būti perkelta iš Midway aerodromo į O'Hare, o vėliau net iki 30%. Liepos mėnesį numatoma užbaigti O'Hare aerodrome bokšto statybą, o iki rugsėjo pradžios kitus, komercinių lėktuvų aptarnavimui reikalingus, įrengimus.

Visur priešgaisrinės apsaugos trūkumai

Skid Row rajone buvo patikrinti 47 pigieji viešbučiai ir vinsuose juose buvo rasti priešgaisrinės apsaugos trūkumai. Bet tie trūkumai nėra tokie dideli, kad viešbučius galima būtų uždaryti.

Masinio patikrinimo akcija pravesta ryšium su gausiais pigiųjų viešbučių gaisrais, kurie per pastaruosius tris mėnesius pareikalavo 51 žmogaus gyvybės.

Čikagietis nušovė moterį

Žinomojo Harvardo universiteto antropologo Clyde K. M. Kluckhohn sūnus, kuris studijas baigė Chicagos universitete, atrodo, be jokios priežasties paleido šūvį pro viešbučio langą į Raleigh, N. C., miesto gatvėje stovinčią moterį, ją užmušdamas.

Žudikas buvo ginklų mėgėjas ir pratindavosi šaudyme. Nors po įvykio jis iš viešbučio išsiregistravo, bet po 4 valandų buvo suimtas Chapel Hill, N. C., vietovėje.

Sužeistos 5 paauglės

5 Foreman aukštesniosios mokyklos mokinės buvo sužeistos automobilių susidūrime ties Addison ir Harlem gatvėmis. Vairuotojas Charles Donato, 2507 N. New England Ave., taip pat gerokai nukentėjo.

52 metų moteris Florence Burns, 15635 Millard St., Markham, buvo užmušta automobilių katastrofoje ties 156th St. ir Cicero Ave.

Sudegė istorinis laivas

Columbia Yacht klubo, ties Monroe St., prieplaukoje sudegė senas, ekskursantų vežiojimui tarnavęs, laivas, kuris anksčiau operavo Floridoje, o paskutiniuosius 23 metus — Chicagoje.

Laivo menadžeris Harold L. Forney buvo užkluptas liepsnų ir turėjo būti iš laivo išgabentas gaisrininkų. Keli kiti laive buvę žmonės išsigelbėjo patys. Laivo vertė — apie $150,000.

Raimundas Misauskas paskaitininkauja

Chicagos spauda rašo, kad O'Hare aerodrome dirbąs instruktoriumi seržantas Raimundas Misauskas laisvu laiku paskaitininkauja apie komunizmą. Į Ameriką jis atkeliavo 1949 m. iš savo gimtosios Lietuvos, kurią pirmiausia užėmė rusai, paskui vokiečiai, paskui vėl rusai.

Kalbėdamas klausytojams Misauskas mėgsta pareikšti: "Tuo, kuo jūs esate, mes esame buvę. Tuo, kuo mes esame, jūs galite būti, jeigu neparodysite pakankamo budrumo".

TAUPYKITE

Chicagos Stipriausioj Taupymo Įstaigoj

TURTAS - - - - - - $53,000,000.00

ATSARGOS FONDAS - - $4,000,000.00

JUSTIN MACKIEWICH, President and Manager

ĮSTAIGOS VALANDOS: Kasdien, įskaitant šeštad., nuo 9 val. ryto iki 4 po pietų. Ketvirtadieniais nuo 9 val. ryto iki 8 valondos vakaro. Trečiadieniais visai neatidaroma.

CHARTERED AND SUPERVISED BY THE UNITED STATES GOVERNMENT

Standard Federal Savings

AND LOAN ASSOCIATION OF CHICAGO

4192 ARCHER AVE., CHICAGO 32

(Archer Ave. at Sacramento)

PHONE: VIrginia 7-1141

RAKANDAI

ILGIAU TARNAUS
GRAŽIAU ATRODYS IŠ
LIETUVIŲ BENDROVĖS
KRAUTUVĖS

PROGRESS FURNITURE Co.

4181-83 ARCHER AVENUE

Tel.: LAfayette 3-3171

Brighton Parko Kolonijoje.

KAS DIENĄ ČIA RASITE DIDŽIAUSIAS PREKIŲ VERTYBES

Naujausių madų, gerųjų išdirbysčių rakandų, kaurų, pečių, televizijos aparatų, refrigeratorių, plovyklų, vaikams rakandų ir visų kitų namam reikmenų. LENGVI IŠSIMOKĖJIMAI PRITAIKOMI VISIEMS.

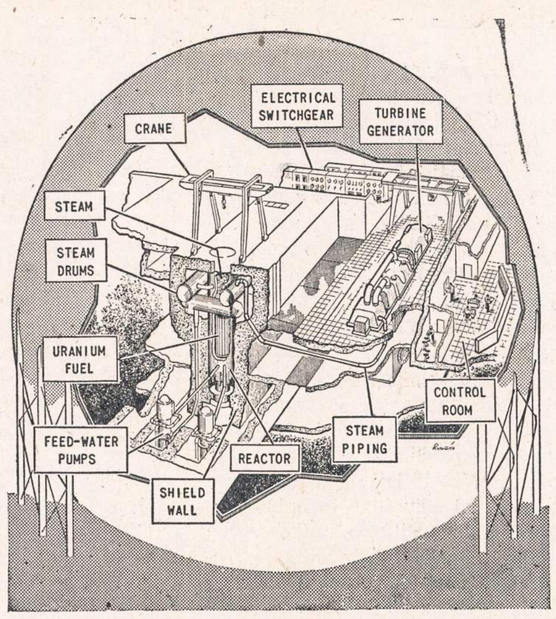

VERDANČIO VANDENS REAKTORIAUS BRANDUOLINĖ JĖGAINĖ

Dailininko brėžinys rodo piūvio vaizdą 180.000 kilovatų įmonės, pasiūlytos Chicagos sričiai. Reaktorius, turbinos generatorius ir jam artimos priemonės bus patalpintos plieniniame rutuly, turinčiame apie 200 pėdų skersmenį.

Skaldomas uranijus gamina šilumą, kuri priverčia vandenį reaktoriuje virti ir daryti garą. Garas eina vamzdžiais į turbiną. Kaip ir paprastoje įėgainėje, garas paskui suka turbinos varpstį, kuri suka generatorių, kad jis gamintų elektrą. Šis reaktoriaus tipas buvo išvystytas Argonne National laboratorijoje.

Verdamasis reaktorius skiriasi nuo pilno įrengimo spaudžiamo vandens reaktoriaus, statomo Shippingport, Pa. Pastarajame tipe vanduo tiek tespaudžiamas, kad jis neverda reaktoriuje. Vanduo, šildomas uranijaus skaldymu, plaukia per šilimos keitėją (heat exchanger). Garas, susidaręs šilimos keitėjuje, paskui eina į turbiną. Šilimos keitėjo pašalinimas verdamojo reaktoriaus įmonėje sumažina investacijos išlaidas.

Įmonė, kuri yra didžiausia už visas iki šiol planuotas branduolines stotis, yra globojama Nuclear Power Group. Įmonė bus nuosavybė Commonwealth Edison Company, kuri ją operuos. Įmonę statys General Electric Company, pirmaeilis kontraktorius.

Lietuviškosios transliacijos per Madrido radiją

(ELTA)

Su atvykusiu Vokietijon lietuviškųjų transliacijų per Madrido tautinį ispanų radiją vedėju teko smulkiau išsišnekėti apie jų dirbamąjį darbą ir pasiektuosius vaisius.

Pasirodo, nepaisant įvairių kliūčių, transliacijos vyksta gerai, nors darbas ir nelengvas. Iš lietuvių tėra vos du žmonės, kurių vienas sutvarko reikalingą siųstuvu perduoti medžiagą lietuviškai, o kitas visą ją turi išversti į ispanų kalbą. Jiedviem tenka atlikti ir visas technikinis darbas. Pabaltiečiams lietuviškąsias transliacijas per Madrido radiją, galima sakyti, iškovojo lietuviai, kurie jas gavo pirmieji; paskiau jos buvo leistos latviams ir estams. Be pabaltiečių, transliacijos tautinėmis kalbomis siunčiamos į kraštus už geležinės uždangos lenkų, ukrainiečių, rusų, vengrų, rumunų ir kitomis kalbomis, net kiniškai. Ispanai šefai tiek pačia lietuvių veikla, tiek lietuviškosiomis transliacijomis skiriamąja medžiaga, jos paruošimu ir parinkimu yra patenkinti. Ispanams Lietuva rūpi ypač kaip katalikų kraštas. Lietuviškosiose transliacijose dirbantiesiems niekas laisvės nevaržo. Paruoštąja medžiaga gyvai domisi ispanai direktoriai, ja taip pat pasinaudoja latviai, o ypač estai. Kiti pabaltiečiai savosioms transliacijoms turi tik po 10 minučių.

Bolševikai stengiasi transliacijas trukdyti ne tik viena, bet ir abiem bangom. Gautosiomis žiniomis, *transliacijos gerai girdimos ne tik Londone ar Paryžiuje, Berlyne, Kopenhagoje ir kitur, bet taip pat ir pačioje Lietuvoje.* Tai patvirtina ir tas faktas, jog transliacijos ypač pastaruoju metu pradėtos smarkiai trukdyti. Jomis pasinaudoja ir Lenkijos lietuviai. Lietuviškąją programą, ypač jos religinę dalį, labai gražiai pakomentavo ir Vatikano "L'Osservatore Romano", pažymėdamas, jog tenka laukti džiugių rezultatų. Transliacijomis patenkinti ir laisvojo pasaulio lietuviai, o jas pradėjus, savo sveikinimus atsiuntė ir kai kurie mūsų diplomatai. Savo pasitenkinimą reiškia taip pat ispanų valdžios pareigūnai ir bažnytinė vyresnybė. Visi dirbantieji Madride savo tarpe gražiai sutaria ir, siekdami bendrų tikslų — kovoti su komunizmu, kuo galėdami vienas kitam padeda. Vengiama nereikalingų diskusijų, ginčų. *Šią vasarą laukiama naujos stoties atidarymo. Tai bus vienas iš galingiausių pasaulyje radijo siųstuvų.* Jau dabar už 30 km į pietus nuo Madrido į viršų kyla ištisas pastatų miesčiukas. Per šį siųstuvą bus galima pasiekti visus pasaulio kampus, nes jis bus 600 kilovatų galingumo (3 kombainai po 200 kilovatų). Tuo būdu bus galima dar geriau pasiekti Lietuvą ir visame pasaulyje esančius mūsų tautiečius, nes ši naujoji stotis taip pat turės krypties išspinduliavimo antenas.

Lietuviškųjų transliacijų Madride ryšiai su centru Reutlingene yra, kaip pažymi jų vedėjas, geri. Ateityje planuojama skriptais supažindinti ir platesnę ispanų visuomenę, taip pat ispaniškai kalbančius ar mokančius su Lietuvos byla ir jos reikalais.

Lietuviškosios transliacijos per Madrido radiją išgautos Vliko vardu Inf. Tarnybos pastangomis. Taip pat geri santykiai su įvairiomis ispanų įstaigomis.

Miami, Florida

Motinos dienos minėjimas

Praeitą sekmadienį buvo klubo salėje pagerbta motina. Kaip ir kas metai, kiekviena moteris atsinešė savo pagamintų valgių, sudėjo ant stalo, ir kiekvienas galėjo pasiimti, kas ko nori. Buvo labai daug gardžių valgių.

Gražiai padainavo Anita Navickaitė ir Mr. Goods. Viskas buvo suruošta moterų klubo, vadovaujant Mrs. Styles, klubo pirmininkei.

Buvo paskirtos trys gražios dovanos. Viena teko "Gold Star" motinai Naujokaitienei, kita Gatulienei, kuri turi daugiausia anūkų. Dėkojama visoms moterims už pasidarbavimą. *J. R.*

"NAUJIENAS" SKAITO VISŲ SROVIŲ ŽMONĖS: DARBININKAI, MOKSLININKAI, VALSTYBININKAI, DVASININKAI, PROFESIONALAI IR BIZNIERIAI. JIE ŽINO, KAD NAUJIENOS PADUODA TEISINGIAUSIAS ŽINIAS IR GERIAUSIUS RAŠTUS.

Cicero

Rinkliava BALF naudai

Jau gautas leidimas daryti viešą rinkliavą Balfo naudai Cicero miesto gatvėse. Rinkliava įvyks š. m. birželio mėn. 4 d., šeštadienį. Tai didelis mūsų laimėjimas.

Visi žinome, kad dar didelis skaičius mūsų brolių lietuvių yra Europoje ir laukia mūsų ypač piniginės paramos. Mūsų pareiga jiems padėti. Tad, išnaudokime šią progą ir prisidėkime prie rinkliavos sėkmingesnio pravedimo, stokime į rinkėjų eiles. Kuo daugiau rinkėjų, tuo rinkliava geriau pavyks.

Cicero BALF skyriaus valdyba šiuo kreipiasi į visus lietuvius Ciceroje ir Chicagoje ir kviečia į talką, t. y., įsiregistruoti ir dalyvauti rinkėjais š. m. birželio mėn. 4 d. rinkliavoje.

Kviečiame ir prašome tuoj registruotis pas p. Babrauskienę Šv. Antano parapijos bibliotekoj, pirmadieniais ir trečiadieniais nuo 6 val. vak. iki 8 v. v., arba telefonais — TOwnhall 3-8735 ir OLympic 2-8550, kasdien nuo 5 v. iki 9 val. v. v.

BALF 14 Cicero skyriaus aukų rinkėjų ir narių, bei iš viso, rinkliavos reikalu susirinkimas kviečiamas š. m. gegužės mėn. 18 d., trečiadienį, 8 val. vak. Šv. Antano parapijos bibliotekoje. Kviečiame visus ir laukiame.

BALF 14 Cicero sk. Valdyba

K. Steponavičiaus pagerbtuvių komitetas posėdžiaus pas D. Kuraičius

Antradienį, gegužės 17 d., paskutinio posėdžio susirenka muzikui K. Steponavičiui-Stephens pagerbti banketo rengėjai. Posėdis įvyks Dan Kuraičių namuose, 9344 S. Bell Ave., Chicago, Ill. Pradžia 7:30 val. punktualiai.

Kaip žinome, sukaktuvininkas K. Steponavičius bus pagerbtas specialiu banketu gegužės 22 d. Clearing Industrial Club, 6455 S. Central Ave., Chicago, Ill.

Demokratų klubo susirinkimas

9-to Wardo Lietuvių Demokratų Klubo valdyba kviečia visus narius ir rėmėjus atvykti į nepaprastą ir svarbų susirinkimą, kuris įvyks gegužės 17 d., 7:30 val. vakare, 10806 So. Wabash Ave., Visų Šventųjų parapijos svetainėje.

Bus svarstomi svarbūs reikalai ir pasiruošiama klubo šaunioms gegužinėms, kurios įvyks birželio 12 ir rugpiūčio 14 dienomis. Į susirinkimą atvyks ir garbingų svečių iš kitų klubų bei iš Liet. D. Lygos.

Po susirinkimo vaišės sode.

Visiem nariam dalyvavimas būtinas.

Klubo valdybos p-kas

Dėl suvalkiečių draugijos aprašymo

"Suvalkiečių draugija ir jos veikla" straipsnis tilpo "Naujienose" balandžio 26 d. Jį parašė draugijos korespondentas Antanas Markauskas. Apie visą to korespondencinio straipsnio turinį nekalbėsiu, tik pasisakysiu dėl tų vietų, kuriose liečiamas aš pats.

Tarp kita ponas A. Markauskas sako, kad aš, Antanas Jusas, tik šešeris metus išbuvau draugijos pirmininku. Tą patį jis pasakojo ir viename draugijos susirinkime.

Man neaišku, kas privertė A. Markauską taip sutrumpyti mano pirmininkavimo suvalkiečių draugijoje terminą. Atskleisti viešai spaudoje savo nežinojimą, rodosi, p. A. Markauskui nepriderėtų. **Ant. Jusas**

CLASSIFIED ADS.

HELP WANTED — MALE
Darbininkų Reikia

REIKALINGAS pieno išvežiotojas. Pastovus darbas. Geras atlyginimas. 3445 So. Paulina Street

HELP WANTED — FEMALE
Reikia Darbininkių

REIKALINGA STENOGRAFĖ
Įvairus bendras raštinės darbas
Amžiaus riba nenustatyta.
Teiraukitės:
CONTINENTAL SAVINGS
4559 So. Paulina Street

BUSINESS CHANCES
Biznio Progos

LUNCH ROOM
Nepaprasta proga greitam pasipelnymui. Specialybė — Vienos dešrelės, hamburgeriai ir t. t. US 12 kelio, pietvakariniame Michigane, 70 mylių nuo Chicagos. Puiki vieta. Tirštai apgyventa vasarviečių sritis. Nedidelės išlaidos. Daugiausia self-service. Prityrusi ir sutarianti darbe pora gali padaryti nuo $5,000 iki $7,000 per 4 mėnesius. Pilnai įrengta. Įkainuota greitam pardavimui. Tel.: BRunswick 8-0117, Chicago, skambinti prieš 5 val. po pietų.

PARDUODAMA drabužių siuvimo, taisymo ir valymo dirbtuvė. Per 20 metų išvystytas biznis. Pardavimo priežastis — vienai moteriai persunku. LA 2-0396

GROSERNĖ — BUTAI
Turi parduoti tuojau dėl ligos. 1800 School Street. EAstgate 7-6032.

MISCELLANEOUS
Įvairūs Dalykai

LIETUVIŠKA APDRAUDŲ AGENTŪRA
Gyvybės, ligoninės, automobilių, baldų, namų ir visos kitos apdraudos—asmenims, profesionalams ir biznio įstaigoms. Laisvas pasirinkimas kompanijos ir apdraudos rūšies. Nemokamas patarnavimas ir informacija. Valstybės patvirtintos kainos. Smulkesniai informacijai gauti skambinkite, rašykite, užeikite:
JONAS KIRVAITIS
INTERSTATE INSURANCE AGENCY
5900 S. Ashland Ave., Chicago 36, Ill
Tel.: WAlbrook 5-5671

AGENTŲ IR BROKERIŲ DĖMESIUI
Prieš draudami kitur, pasiteiraukite pas mane. Pirmaeilės kompanijos —aukščiausi komisai. Savi pas savus

CONTRACTORS - BUILDERS
Namų Statytojai ir Taisytojai

NAMŲ REMONTAS
(REMODELING)
Atlieku cemento, karpenterio, mūro ir kitus darbus. Iki $2,500 nereikia nieko įmokėti, o už didesnius darbus susitarsime.
Dirbu Chicagoje ir priemiesčiuose.
PETRAS POCIUS
6828 So. Maplewood Ave.
REpublic 7-1223

NORINTIEJI GYVENTI GRAŽESNIUOSE NAMUOSE, DĖL PERTAISYMO, ATNAUJINIMO IR PAGRAŽINIMO NAMO, VISADOS KREIPKITĖS PAS
PAUL R. RAMOŠKA BROS.
Masons-Carpenters and General Contractors
Darbas atliekamas gražiai ir sąžiningai.
7300 S. Talman Ave., Chicago 29, Ill.
PROSPECT 6-2439

KONTRAKTORIUS
STANDARD BUILDERS, INC.
726 W. 18th Street Chicago 16, Ill
A. GINTNERIS, pirmininkas
V. PETRAUSKAS, statybos vedėjas
CH 3-1535
Lietuvių Statybos Bendrovė stato namus pardavimui, pagal užsakymus ir atlieka remonto darbus.

Pasiūlymas pertvarkyti optometristų profesiją

Illinojaus legislatūroj Springfielde atstovas Charles Skyles įteikė pasiūlymą, kuris numato iš pagrindų pertvarkyti optometristų profesiją. Įstatymo projektas siūlo uždrausti optometristams vadintis daktarais ir prie savo pavardžių dėtis titulus "Dr." ar "O. D.". Taip pat siūloma uždrausti optometristams "taisyti akis", bet visus tokius pacientus nukreipti pas medicinos mokslus baigusius akių gydytojus.

Optometristų draugija protestuoja prieš tokį projektą, kurį laiko "mirtinu" savo profesijai. A.

—NEPAMIRŠKITE prieš pirkdami RAŠOMAS ar SIUVAMAS MAŠINAS pasiteirauti pas J. KARVELĮ, 3322 S. Halsted St., Chicago, Ill. Tel. YArds 7-0677. Čia pat taisomos įvairios mašinos prityrusio specialisto. (Sk.)

— Buvę tremtiniai, nepamirškite likusių niūriose stovyklose savo draugų. Bent vieną kartą metuose aukokite jiems vienos dienos uždarbį!

REAL ESTATE FOR SALE
Namai, Žemė — Pardavimui

DIDELIS namų, biznių, apartmentų, sklypų pasirinkimas. Sudarome morgičius, paskolas, nuosavybių dokumentus. Nemokamai teikiame informacijas ir patarimus. Teirautis pas:
Z. UMBRAŽŪNAS
F. H. Halvorsen Co.
3145 W. 63rd St. HEmlock 4-4300
POrtsmouth 7-2009

Prieš pirkdami ar parduodami namus, atlankykite mus
KUTRA - NORKUS REALTY
2405 WEST 51st STREET
WAlbrook 5-5030 — RE 7-7321 (vak.)
PRospect 8-3579 (vak.)

KAS perkant arba parduodant namus norite sąžiningo ir lietuviško nuoširdaus patarnavimo kreipkitės į:
VENTA REAL ESTATE
4409 So. Fairfield Ave.
Tel.: LAfayette 3-3881
Kasdien: 9-12 ir 4-7 val. vakaro.
Šeštadieniais 9 ryto iki 8 val. vak.
Trečiadieniais uždaryta.

3 ERDVŪS butai ir puiki tuščia krautuvės patalpa 20x26 pėdų. Tinka bet kokiam bizniui. Galima tuojau užimti. Namas ir garažai mūriniai. Rinktinė Cicero vieta. Įkainuota greitam pardavimui — tiktai $25,000.

2 butų po 6 didelius kambarius, mūrinis namas Marquette parke. Uždari porčiai. Kaina $27,000.

2 butų, 3 ir 6 kamb., švarus, tvarkingas, medinis namas Ciceroje Naujas automatiškas šildymas alyva. Rami vieta, toliau nuo fabrikų. $15,000. Paskubėkit — nesigailėsite.

Idealus pirkinys didelei šeimai, 6 kambarių solidus bungalow su atskiromis pajamomis. Autom. šildymas karštu vandeniu gazu. Marquette parke. Proga įsigyti už $19,000.

Didingas mūr. 2 aukštų 5 butų namas Bričporte, $200 mėn. pajamų. Kaina $17,500.

P. LEONAS
REAL ESTATE
2444 W. 63rd St.—antras aukštas
PRospect 8-0097

TIKTAI $9,000
4 butų medinis, visi butai po 4 kambarius. Pečiais šildomas. Pajamų į mėn. $110. Arti 48th ir Throop.
4 butų mūrinis, visi po 4 kamb. Pečiais šildomas. Po visu namu rūsys. Arti 32nd ir Princeton. Tik $13,000.
4 butų mūrinis, visi po 4 kamb. Pečiais šildomas. Po visu namu rūsys. Arti 21st ir Western. Kaina $15,000.
MILAN - MILAN
7410 Cottage Grove Ave. ST 3-1423

NEW BUFFALO, MICHIGAN
70 mylių nuo Chicagos parduodama 10 akrų žemės su 2 moderniais gyvenamais namais (10 ir 4 kamb.). Automatiškas alyva šildymas. Priešais upė. Netoli ežeras, 2 blokai nuo US 12 kelio. Su baldais arba be jų. Galima tuoj užimti. Teiraukitės:
FUlton 8-4572

PAJAMAS NEŠANTIS MOD. NAMAS
Netoli St. Leo, 7 kambarių ir 2½ kambario furnišiuotas apartmentas. Automatiškas šildymas aliejumi. Užlaidos, kilimai nuo sienos iki sienos. 2 automobilių gar. Galima bet kada užimti. 7805 So. Emerald Ave.

1820 WEST 35th St., 3 butai ir krautuvė, mūrinis namas. Labai geras pirkinys. Nedidelis įmokėjimas. Skambinkite Mr. SUNGAILA, LA 3-3500, 4106 So. Francisco Ave.

3507 So. Washtenaw Ave., 2 butai po 6 kamb. mūr. namas, 2 auto garažas. Galima nupirkti su nedideliu įmokėjimu. Skambinti Mr. SUNGAILA, LA 3-3500, 4106 So. Francisco Ave.

2 BUTŲ MURINIS
Du po 6 kambarius ir 2 kambarių butas beismonte. 35 pėdų lotas. Garu šildymas, stokeris. 2 automobilių garažas. Pakeliamos durys. Naujas stogas. Plastinė čerpių maudynė. Netoli 65th ir Honore St. Tiktai $22,000. Susitarimui telefonuokit Mr. Nielsen, F. H. Halvorsen Co., 3145 W. 63rd St. HEmlock 4-4300

DVIEJŲ aukštų mūrinis, oktagono priešakys. 2 butai po 5 kambarius. Puikus, didelis miegamasis. Užuolaidos. Du kambariai beismonte. 2 automobilių mūrinis garažas. Iš savininko. 1735 NO. TRIPP

2 AUKŠTŲ mūrinis kampinis namas ir taverna. Automatiškas alyva šildymas, 4 kamb. butas ir 8 miegamieji kambariai tinkami nuomavimui. Tuščias sklypas, 4 auto garažas. Parduos labai nebrangiai. 4023 S. Harlem Ave. Tel. STanley 8-1261.

GERIAUSIAS 2 BUTŲ PIRKINYS LAWNDALE AUYLINKĖJE, arti 26-tos. Apšildomi 6-6 kamb. Tik $17,000. Veikite greitai. Svoboda, 3739 W. 26. LAwndale 1-7038.

FARMS FOR SALE
Ūkiai Pardavimui

PARDUODAMA 10 akrų farma. Viena mylia į rytus nu miesto. Moderniškas namas. Furnaso šiluma. Mokėti grynais. Platesnių žinių gausite, jei parašysite angliškai Mrs. Anna Svoboda, North Judson, Indiana

80 AKRU farma. Pusė dirbamos žemės. Didelis miško sklypas. Geri pastatai. Modernus namas. $5,500.
A. Olscheske, New Lisbon, Wisconsin